

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

Hudební umění

Trombon

DIPLOMOVÁ PRÁCE

CHRISTIAN LINDBERG A JEHO DISKOGRFIE

BcA. Barbra Kolafová, DiS.

Vedoucí práce: Odb. as. Lukáš Mořka, Ph.D.

Oponent práce: MgA. Stanislav Penk

Datum obhajoby: 9.9.2022

Přidělovaný akademický titul: MgA.

Praha, 2022

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Art of Music

Trombone

MASTER'S THESIS

CHRISTIAN LINDBERG AND HIS DISCOGRAPHY

BcA. Barbora Kolafová, DiS.

Thesis Supervisor: Odb. as. Lukáš Mořka, Ph.D.

Thesis Opponent: MgA. Stanislav Penk

Date of thesis defense: 9.9.2022

Academic title granted: MgA.

Prague, 2022

P r o h l á š e n í

Prohlašuji, že jsem magisterskou práci na téma

Christian Lindberg a jeho diskografie
----

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha dne .....

.....
podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy, tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Evidenční list

Uživatel stvrzuje svým podpisem, že tuto práci použil pouze ke studijním účelům a prohlašuje, že ji vždy řádně uvede mezi použitými prameny.

[illegible]

ABSTRAKT

Tato práce se zabývá skandinávským trombonistou, Christianem Lindbergem. Úvodní část práce velmi podrobně popisuje Lindbergovu autobiografii od jeho dětství až po jeho profesionální hudební kariéru. Druhá část práce obsahuje praktický návod a pochopení Lindbergovi rutiny, kterou provádí v každodenním životě ať už v domácím nebo zahraničním prostředí. Třetí, závěrečná část práce, obsahuje chronologický seznam Lindbergovi diskografie.

KLÍČOVÁ SLOVA

Christian Lindberg, trombon, fenomén, sólo trombonista, diskografie

ABSTRACT

This work deals with the Scandinavian trombonist, Christian Lindberg. The introductory part of the thesis describes Lindberg's autobiography in great detail from his childhood to his professional music career. The second part of the work contains practical instructions and understanding of Lindberg's routine, which he performs in everyday life, whether at home or abroad. The third, final part of the work contains a chronological list of Lindberg's discography.

KEYWORDS

Christian Lindberg, trombone, phenomena, solo trombonist, discography

Poděkování

Především bych chtěla poděkovat Christianu Lindbergovi za doplnění faktů a informací o jeho životě, za jeho vřelý a osobitý přístup, který byl více než pomocí i přes komunikaci pomocí e-mailové schránky.

Obsah

Obsah	7
Předmluva	8
Úvod	9
1. Autobiografie	10
1.1 Christian Lindberg k jeho autobiografii	10
1.1.1 Dětství a začátek hudební kariéry	10
1.1.2 První školní den	11
1.1.3 Těžké roky	12
1.1.4 Sbor	15
1.1.5 Léto v Mollösund a setkání s jeho starými spolužáky	15
1.1.6 Jazzová hudba a cesta k trombonu	16
1.2 Boj se třemi různými osobnostmi	18
1.3 První mezinárodní žesťový kongres v Montreux v roce 1976	19
1.3.1 První rok na Royal Academy of Music ve Stockholmu	21
1.3.2 Zaměstnání v Royal Opera House ve Stockholmu	22
1.3.3 Zvláštní spor o pozici profesora trombonu na Royal Academy of Music ve Stockholmu	24
1.3.4 Životní změna	26
1.3.5 Londýn	29
1.4 Profesionální život Christiana Lindberga	31
2. Sedm pilířů Christiana Lindberga	33
2.1 První pilíř	33
2.2 Druhý pilíř	33
2.3 Třetí pilíř	33
2.4 Čtvrtý pilíř	34
2.5 Pátý pilíř	34
2.6 Šestý pilíř	34
2.7 Sedmý pilíř	35
3. Diskografie	36
3.1 Seznam diskografie	36
3.2 Seznam koncertních premiér	42
3.3 Seznam autorských skladeb Christiana Lindberga	42
Závěr	45
Použité informační zdroje	46

Předmluva

Celá autobiografie Christiana Lindberga se hodně liší od těch, co známe a na jaké jsme zvyklí. Tato obsahuje mnoho životních příběhů, které se zdají být na první pohled jako nepotřebné pro diplomovou práci, ale dohromady tvoří velmi komplexní a ucelenou autobiografii, o kterou Christian Lindberg během naší e-mailové komunikace usiloval.

Navzdory Lindbergově otevřenosti při komunikaci autorka nemohla rozšířit podkapitolu 1.2 Boj se třemi různými osobnostmi o celou další kapitolu, ve které chtěla víc dopodrobna popsat Lindbergovy velmi realistické vidiny spojené s nespavostí a velkým stresem před koncertním turné, na které měl Christian Lindberg odjet a které kvůli halucinacím a následné hospitalizaci byl nucen zrušit.

Druhá kapitola popisuje pilíře Christiana Lindberga. Aby čtenář rozuměl a pochopil slovo pilíř, je nutno zmínit, že se jedná o Lindbergovu terminologii pro jeho pravidla, které využívá v každodenním životě. Pilíře neboli pravidla se dělí na sedm kapitol a každá z nich se zabývá jednotlivým doporučením např. jak být úspěšným hráčem, fyzickou a mentální stránkou při hře na trombon, jídelníčkem, politickou situací v souvislosti s kulturou, rutinou a jejím použitím v každodenním životě.

Diskografie Christiana Lindberga stojí určitě za zmínku už jen proto, že čítá přes sto zvukových nosičů různého typu (CD, SACD¹, LP nebo DVD). Do skladatelské činnosti se Lindberg pustil kolem roku 1990 a jeho první dílo Arabene pro trombon a smyčcový orchestr se dočkalo mnoha pozitivních recenzí nejen v jeho rodné zemi ve Švédsku, ale i v zahraničí.

Diskografie je řazena chronologicky a obsahuje seznam všech Lindbergových děl. Záměrem bylo seřadit všechna alba od nejstarších po nejmladší, proto kapitola 3.1 seznam diskografie čítá jak sólová alba, sólové výstupy s orchestrem, tak alba, kde Lindberg působí jako dirigent, a pro lepší přehlednost autorka vytvořila také dvě samostatné podkapitoly ostatních děl a Lindbergových autorských kompozic, které jsou seřazené také chronologicky. Pro snadnější dohledání konkrétního alba vždy autorka uvedla číslo daného CD, SACD, LP nebo DVD a datum vydání.

---

¹ Upřesňující informace autorky práce: SACD-Super Audio Compact Disk je zvukový nosič stejného typu jako CD. Nabízí však lepší zvukovou kvalitu než klasické CD. Vizualně je naprosto stejný jako klasický kompaktní disk.

Úvod

Téma Christian Lindberg a jeho diskografie si autorka vybrala, protože Lindberga považuje za jednoho z nejlepších trombonistů světa a jeho život a rozsáhlá diskografie jí přišli natolik zajímavé, že se o tom rozhodla napsat diplomovou práci.

Cílem práce bylo popsat jeho život, rozepsat se o jeho pravidlech, pilířích z několika úhlů pohledu a sepsat jeho kompletní diskografii.

Autorka se domnívá, že tato práce bude velkým přínosem. Christian Lindberg je v dnešní době jediným sólovým trombonistou na plný úvazek na světě a jeho kreativní osobnost a lidskost je úžasným příkladem toho, že tuto práci jde dělat naprosto profesionálně jak po hudební, tak i po lidské stránce.

První kapitola obsahuje velmi podrobnou autobiografii Christiana Lindberga od jeho dětství až po profesionální kariéru sólového trombonisty, dirigenta a skladatele. Celou autobiografii popisuje autorka opravdu dopodrobna a čítá mnoho životních příběhů a faktů díky kterým tvoří komplexní celek.

Druhá kapitola popisuje sedm nejdůležitějších pravidel neboli pilířů Christiana Lindberga, podle kterých se sám řídí a podle kterých dovádí k úspěchu a radostem i další řadu trombonistů na celém světě v jejich životech, ať už jsou na profesionální nebo amatérské úrovni. Zabývá se v nich zdravým životním stylem, mentální i fyzickou kondicí a v neposlední řadě také popisuje jeho každodenní rutinu nebo jak nezapomenout na kreativitu a být otevřeným a milým člověkem.

V závěrečné kapitole se autorka zabývá Linbergovou diskografií. Velmi obsáhlá diskografie obsahuje seznam všech alb, které kdy Lindberg natočil. Diskografie čítá jak alba sólová, tak sólové koncerty s orchestrem, dále alba, ve kterých Lindberg působí jako dirigent a v neposlední řadě také jeho vlastní kompozice. U všech alb, kromě kapitoly 3.2 Seznam koncertních premiér, jsou uvedeny katalogová čísla ke snadnějšímu dohledání konkrétního alba.

1. Autobiografie

První kapitola popisuje podrobně Lindbergův život od jeho dětství až po profesionální hudební kariéru. Autobiografie obsahuje příběhy a zážitky, které jsou na jednu stranu pozitivní a na druhou stranu mohou působit až depresivně nebo nespravedlivě. Autorka klade důraz především na přání vyhovět Christianu Lindbergovi v důkladném popisu naprosto autentické autobiografie.

1.1 Christian Lindberg k jeho autobiografii

“V našem moderním světě je mnoho možností např. napsat naprosto autentický životopis. Vždy jsem byl trochu zklamán, když jsem četl jiné životopisy, které byly psané profesionály na základě rozhovoru. Vytvořil jsem proto svůj životopis, který je pravdivý a upřímný.”

1.1.1 Dětství a začátek hudební kariéry

Christianova první vzpomínka z dětství byla ve třech letech. Vzpomíná, že měl hrozivou noční můru o pavoukovi v průměru nejméně jednoho metru a tak vyskočil z postele a běžel k matce. Nebyla to moc hezká první vzpomínka na život, ale byla velmi živá a jasná. Vzpomíná také na jeho sousedku Stellu, malou holčičku v jeho věku, jak spolu běhali v ulici Svitiödvägen 4 v Djursholmu po jejich krásné zahradě plné jablek, hrušek, třešní a angreštů. Na zahradě byla také chata, kterou postavili jeho dva starší bratři spolu s jejich kamarády, ale Christianovi a Stelle tam nebylo dovoleno vstoupit. Christian nedokáže posoudit, zda jeho dětství bylo šťastné nebo ne, ale předpokládá, že to byla směs obou. Byl jako dítě velmi energický a rodiče s ním měli mnoho problémů např. protože nechtěl chodit spát. Byl podle všeho úplně šíleně zarytý do kreseb tužkou a po výtvarné výchově ve škole seděl doma v posteli a kreslil hlavně obrázky hráčů ledního hokeje. Oproti jeho energičnosti byl velmi citlivé dítě a několikrát měl slzy na krajíčku.

Christianův první den v mateřské škole byla naprostá katastrofa. Prý se velmi styděl a když se mu učitel snažil pomoci a podal mu tužku a papír, nedokázal se přimět k tomu, aby něco nakreslil, jen udělal čáru přes celý papír bez jakéhokoliv plánu. Jeden kluk jménem Christer se podíval na jeho kresbu a začal se smát. Křičel tak, že všichni slyšeli jakou ošklivou

kresbu namaloval. Okamžitě začal brečet a zbytek dne jen seděl v koutě a čekal, až ho vyzvednou rodiče. Druhý den odmítl do školky jít a už nikdy pak do školky nešel. Tehdy si poprvé uvědomil, že existují lidé bez empatie a svým způsobem byl rád, že to zjistil tak brzy. Od té doby potkal mnoho lidí jako je Christer a i když při setkání s někým podobným mu je vždy chladno, jasně ví, jak se chovat, aby se od nich nezranil. O pár týdnů později si Christianovi rodiče koupili černého novofundlandského psa, což byla ta nejsladší věc, jakou kdy viděl. Stella také nechodila do školky, a tak měli společný malý svět na jeho zahradě spolu s jejích psem Sasjou.

V domě Lindbergových nehrála žádná jiná hudba kromě Elvise Presleyho, kterého jeho starší sestra neustále poslouchala. Nicméně sousedili se strýcem Christianovi matky, doktorem Clarencem Crafoordem (světově proslulým provedením první úspěšné opravy koarktace aorty vůbec, v roce 1944). Clarence byl amatérský houslista a měl několik přátel, se kterými hrával smyčcové kvarteto. Jednoho dne, když Christianovi bylo 5 let, se vkradl do místnosti, kde hráli, a tiše poslouchal celé Beethovenovo kvarteto. Když skončili, řekl jim nadšeně a nahlas, že je nyní nařadě on. Sám si ten příběh už nepamatuje, ale jeho příbuzní ho vyprávějí jako začátek hudební kariéry. Pravdou však bylo, že jeho zájem o hudbu se začal projevovat až v sedmi letech, a to rozhodně ne prostřednictvím klasické hudby. Léto totiž vždy trávili na krásném ostrově Bohus-Malmön na západním pobřeží Švédska. Bylo tam letní kino, kde promítali film Help od Beatles. Christian byl příliš mladý na to, aby na film mohl jít, ale jeho dvěma staršími bratry se ho podařilo propašovat zezadu a nadšení, které z tohoto mimořádného filmu Christian cítil, neznalo mezí. Byl úplně nadšený do Beatles a celý podzim roku 1965 kreslil Ringa Star, Johna Lennona, Paula McCartneyho a George Harrisona². Christian poprosil rodiče o buben poté, co hrál paličkami doma úplně na všechno, a nakonec dostal malý bubínek jako vánoční dárek.

1.1.2 První školní den

Jako malý kluk se Christian docela rychle naučil číst a psát, i když byl levák, trval na psaní zprava doleva. Byl také obzvláště dobrý v matematice a měl výjimečnou paměť na jména, čísla a melodie, takže

---

² Upřesňující informace autorky práce: Členové populární skupiny Beatles.

jeho matka usoudila, že by bylo vhodné, aby začal chodit o rok dříve do školy. Jeho první den ve škole si však vybavil vzpomínky ze školky s příhodou s kreslením, a než se nadál, zjistil, že sedí u stolu a brečí a vzlyká. Pamatuje si, že cítil úplně stejnou paniku jako tehdy, a snažil se schovat pod stůl, ale najednou zakřičel malý hlásek, že Christian pláče. Byla to jeho sousedka Andrea Wallenbergová a paní učitelka přišla přímo k jeho stolu. Toto mu samozřejmě mohlo způsobit trauma na celý život, ale právě zde potkal ty nejsoucinnější oči všech dob. Paní učitelka se jmenovala Berit Olsson a řekla zbytku třídy, že si s ním mimo třídu trochu popovídá. Byla to nejmilejší a nejlaskavější učitelka, jakou si lze představit, a dokázala ho uklidnit. Vrátil se tedy do třídy a nechal všechny frustrace za sebou. Zbytek dne si pamatuje jako jeden z nejlepších v jeho životě. O přestávce na oběd hráli fotbal a s dlouhými vlasy jako měli Beatles byl velmi populární a všechny dívky ve třídě za ním běhaly a chtěly ho políbit, jako to dělaly ve všech filmech Beatles. Nebyl to špatný začátek pro malé dítě, které zpočátku propadalo panice, že vůbec do školy chodit nebude.

1.1.3 Těžké roky

Jak autorka zmínila v předchozí podkapitole, Christian byl příliš energické dítě. V létě v roce 1966 byl jeho otec nemocný a musel zůstat s matkou v nemocnici ve Stockholmu, zatímco teta Siggan se starala o děti na letním ostrově Bohus Malmön. Siggan a Christian spolu nikdy nevycházeli dobře a nelíbily se jí jeho dlouhé vlasy. Bez svolení vždy sám odešel z domu, aby si šel hrát se staršími dětmi, a dokonce měl velmi podivné milostné vztahy se 12-13 letými dívkami. Možná kvůli starším kamarádům se dostal do kontaktu s cigaretami a považoval to za neuvěřitelně cool a vzrušující věc. Měl velmi zlobivého kamaráda jménem Per, který každý den kradl cigarety své matce a kouřili spolu jako komíny. Když se pak vrátil z letních prázdnin, chtěl samozřejmě ukázat svým přátelům Pallemu, Jockemu a Pasimu jeho nový objev a téměř každý den v lese pak kouřili cigarety a budovali si hloupou a nebezpečnou závislost, která v něm zůstane po zbytek jeho života. Nedlouho poté, co začali s těmito návyky, začala jeho matka něco tušit, a i když byl velmi dobrý ve skrývání špatného chování a špatného svědomí s jeho velkýma nevinnýma modrýma očima, začala se o něho bát. Christianovi rodiče se rozhodli, že by měl začít chodit na hudební školu, aby se pořádně naučil na bicí nástroje. Začal tedy chodit na hodiny a jeho učitel ho dal do vojenské kapely, která hrála pochody od skladatele Johna Philipa Sousy. Připadalo mu to téměř nesnesitelné a zeptal se proto matky, jestli může skončit. Šli tedy za učitelem, který mu navrhl, aby zkusil nějaký melodický nástroj, protože si myslel, že určitě má hudební talent. Dali mu trubku a znovu ho zařadil do vojenské kapely. Ve skutečnosti to bylo

možná ještě horší, protože kapela nebyla nijak zvlášť dobrá a hrát s dalšími dvěma trumpetisty, kteří předtím neladili, bylo to nejhorší, co v životě zatím zažil. Nakonec svou matku laskavě požádal, zda by mohl opravdu skončit. Učitel prosil, že se nikdy nesetkal s tak talentovaným studentem, ale matka souhlasila s Christianem a nechala ho skončit. Christianovi bylo asi 10 let a jeho velkými koníčky byly cigarety, dívky, fotbal a záškoláctví. Proč proboha tyhle destruktivní koníčky? Christian věří, že to mělo vysvětlení.

Někdy si říká, jak důležité jsou různé konkrétní incidenty, jestli se člověk stane špatným člověkem nebo ne. Věřil, že stejně jako dalajláma se lidské bytosti rodí dobré, ale tím, že si navzájem ubližují, přináší zlo do světa a zlo se zase přenáší z jednoho člověka na druhého, což vede ke všemu utrpení v našem zmateném světě.

Chování jeho tety Sigganové v něm zjevně vyvolalo špatné věci, stejně jako Berit Olsson³ něco dobrého a krásného. Kdyby nebyla první den ve škole tak srdečná, kdyby tehdy zažil stejný ledový nedostatek empatie jako v mateřské škole, co by se pak stalo první roky ve škole? V tom okamžiku jeho života měl štěstí, ale později, ve čtvrtém ročníku, se znovu Christian setkal se špatným novým učitelem. První věc, kterou mu sdělil, když se setkal s jeho chladnými očima a potřásli si rukou, bylo, že považuje za samozřejmé, aby si ostříhal ty ošklivé dlouhé vlasy, které tak hrdě nosil. Christian vzpomíná, že ho polil studený pot a po zbytek vyučování nedokázal zůstat v klidu a pohodě. Christian si ale stál za svým a vlasy si nechal narůst ještě delší, bohužel za psychické nepohodlí ve třídě. Učitel to neskouzl a mezi nimi vznikala zášť a skončilo to diskuzí u ředitele školy. Chudák Christian, jako malý chlapec, neměl samozřejmě žádnou šanci proti učiteli a výsledkem bylo, že ho přesunuli do jiné třídy.

Myslel si, že když už nebude konfrontován svým nepřítelem učitelem, který chce, aby si ostříhal vlasy, život bude jednodušší. Jeho nový pan učitel byl ještě horší. Christianovou další životní výzvou se měl stát vojenský generál ve výslužbě, který se rozhodl stát se školním učitelem. Muž, který ho očividně nenáviděl ještě víc než předchozí učitel znovu pro jeho dlouhé vlasy. Nebylo snadné znovu poznávat úplně nové spolužáky a najít si způsob, jak být mezi ně přijat, ale když byl nový a byl dobrý v

---

³ Upřesňující informace autorky práce: Paní učitelka z Lindbergovi základní školy na níž má pěkné vzpomínky.

kreslení, využil příležitost pracovat energicky a s nadšením. Jednou něco kreslil a učitel se přišel podívat. Vybral si jeden z nákresů a ukázal ho třídě. Christian cítil, že teď nasbírá nějaké plusové body, ale stal se úplně opak a před celou třídou ho učitel ponížil. Namísto toho, aby mu pomohl zařadit se mezi ostatní žáky způsobil, že se Christian cítil ve třídě špatně a postupně ztrácel zájem i o jeho největší vášeň, kreslení.

Christian nerad chodil do školy a zkoušel všechny možné triky, jen aby zůstal doma. Doma to miloval a měl zálibu v poslouchání vinylových desek Beatles. Nejraději poslouchal skladby Please Please Me, With the Beatles, A Hard Days Night, Beatles for Sale, Help, Rubber Soul, Revolver, Lonely Hearts Club Band a další. Celkem vlastnil osm vinylových

desek. Naplánoval si den tak, aby si každou desku poslechl třikrát (každá z nich měla cca 45min). Škola pro něho během těchto let byla velmi nudná a snažil se být pouze v tomto krutém světě přijat. Většinu předmětů měl v pořádku, ale v ničem nebyl premiant. Mimo školu skutečně žil svůj život a v touze po uznání se dostal do kontaktu s pár staršími kluky, kteří kradli. Být s těmito kluky Christianovi dodávalo příjemné uspokojení a budoval si sebevědomí, ale také se dostal kvůli nim do nejrůznějších problémů. Potřebovali cigarety a řekli mu, že první věc, kterou musí udělat, aby ho přijali, bylo nějak dostat krabičku cigaret, jinak by ho potrestali. Byl tak naivní, že vytvořil plán.

Jeho starý přítel z dřívějších let, Pasi, měl otce, který vždy kupoval cigarety bez daně na lodi, když se vracel ze své rodné země z Finska. Jednou, když byl Christian sám s Pasim v jejich bytě, na chvíli Pasi navštívil toalety, a Christian se podíval do zásuvek jeho otce, a cigarety tam byly. Rychle je vložil do tašky, kterou si přinesl, a druhý den svým novým přátelům ukázal, že testem prošel. Nebyli na něho moc milí, jen si vzali cigarety a dali mu další test, aby uspěl. Další den ho vzali do veřejných lázní Ösbysjön a musel jít do jedné z převlékacích kabin a ukrást nějakou hotovost. Čekali venku a řekli, že pokud nepřinese zpět nějaké peníze, tak ho zbijí. Vešel dovnitř, nebyl vůbec nervózní a našel 50 korun v peněžence, kterou ukradl a vzal ji s sebou. Bohužel na cestě ven ho chytili. Peněženku vlastnil muž jménem Hans-Gunnar Axberger⁴,

---

⁴ Upřesňující informace autorky práce: Hans Gunnar Axberger je dnes jednou z nejvyšších osobností soudního systému ve Švédsku.

zastavil ho a zeptal se, proč to udělal. Samozřejmě nemohl odpovědět a jeho takzvaní přátelé velmi rychle zmizeli. Vlastně měl Christian velké štěstí. Okradený byl milý člověk a jen řekl, že by rád mluvit s jeho rodiči. Zavolal jim a požádal je, aby ho přišli vyzvednout, aby si s nimi mohl promluvit, a slíbil, že nepůjde na policii. Ještě ten večer si s otcem vážně promluvili a také mu Christian řekl o krabičce cigaret, kterou ukradl. Dohodli se, že zavolají Pasiho otci, omluví se a přinese novou krabičku cigaret. Pasiho otec ale zuřil a řekl, že půjde na policii. Po telefonátu s matkou však nakonec omluvu přijal a Christian šel s rodiči k Pasimu vrátit cigarety a omluvit se.

1.1.4 Sbor

Rodiče s Christianem a jeho energičností velmi bojovali a snažili se mu najít nějaké smysluplného hudební činnosti u které by vydržel, protože viděli, jaké vzrušení mu hudba přináší. Christian však zdoroval a vše odmítal, dokud se jeho matka zeptala jednoho z Christiánových z jeho třídy, zda vypisují konkurz do velmi slavného chlapeckého sboru St. Eriks ve Stockholmu. Ten den neměl Christian zrovna nic jiného na práci a přidal se k nim, aby nějaký čas trávil ve městě. K překvapení všech nejenom prošel testem, ale ve sluchové zkoušce zvládl každý příklad a podle sbormistra to byla nejlepší sluchová zkouška, kterou kdy vedl. Zpočátku se mu na zkoušky sboru moc nechtělo, ale nádherných osm Mozartových skladeb a sólo v Mendelssohnově Hear My Prayer byly dostatečnou motivací k tomu, aby chodil do všech zkoušek. Bohoslužby v kostele měl nejraději ze všech.

Bohužel koncem léta se začala šířit fáma, že má sbormistr slabost pro mladé chlapce a vše skončilo velkým skandálem a rozpuštěním sboru. Christian zkoušel poté lekce klavíru, které ho moc nenaplnovaly, avšak stále poslouchal Beatles.

1.1.5 Léto v Mollösund a setkání s jeho starými spolužáky

Na počátku 70. let má Christian ty nejkrásnější vzpomínky z nádherné malé vesničky Mollosund na západním pobřeží ve Švédsku. Každé léto si tam pronajali dům a Christian rád utíkal ze školy a scházel se se svými přáteli. Hráli fotbal, plavali a pořádali úžasné večírky, kde se zamilovával

v podstatě každý týden do jiné slečny a měl desítky krásných romantických vztahů, díky nimž je nyní lepším člověkem se silnějším sebevědomím a klidnou duší.

Návrat do Stockholmu byl pro něho vždy boj, ale jakmile dosáhl osmé třídy, tak se mu podařilo získat jeho staré spolužáky a konečně se jeho život navrátil do starých kolejí. Magnus Wirström, Sven Sahlberg, Pasi Hahmo, Cecilia Asklund, Margareta Söderberg, Dagge Laurell, Bengt Strokirk, Hamid Ghatan, Mats Andersson (nyní Theselius), Martin Wulff, Urban Dahlberg, Cecil Haking a Christian se neuvěřitelně bavili a vytvořili pevnou partu. Sice si nedělali starosti se známkami ve škole, ale společensky se učili všem životním překážkám.

1.1.6 Jazzová hudba a cesta k trombonu

Jeden den po škole poslouchali Christian a Martin Wulff hudbu v jeho domě. Christian si přesně nepamatuje, co poslouchali, ale vybavil si, jak přišel Martinův otec a řekl jim, proč poslouchají tak omezenou hudbu a pustil jim Louise Armstronga a Hot Five⁵. S Martinem tomu dali šanci a byli úplně vykojení. Stali se totálními jazzovými fanoušky a rozhodli se založit kapelu Hot Frogs (po vzoru Hot Five). Zavolali svým kamarádům, kteří hráli na další nástroje a dali dohromady kapelu, která obsahovala trubku, piano, klarinet, saxofon a na Martina a Christiana zbýval kontrabas a trombon. Christianova matka zavolala do hudební školy v

⁵ Upřesňující informace autorky práce: Hot Five byla první jazzová nahrávací skupina Louise Armstronga vedená pod jeho vlastním jménem. Byla to typická neworleanská jazzová kapela ve složení trubky, klarinetu a trombonu podpořeného o rytmickou sekci.

Djursholmu o výpůjčce trombonu. Martin si koupil kontrabas a kapela začala cvičit. Nacvičili skladbu Basin Street Blues od Louise Armstronga z roku 1978 od Martina otce a Christian zpíval přesně jako Jack Teagarden. Naučit se trombonové sólo bylo pro něho poněkud těžší bez znalosti poloh a pro úplného začátečníka.

Nadšení, které Christian cítil k této muzice bylo velmi podobné tomu, které cítil k Beatles v 60. letech a rozhodl se najít opravdu dobrého učitele. Naštěstí znal trumpetistu z filharmonie, Johna Erikssona u kterého měl pár hodin v minulosti, a jeho syna, kterému bylo v té době 26 let a byl nejlepším trombonistou ve Švédsku, vyhrál konkurz na pozici 1. hráče v Royal Stockholm Opera když mu bylo pouhých 17 let. Christianova matka se ho ochotně zeptala, zda by mu nemohl dát soukromé hodiny. Souhlasil, a na to, že to byl jeho první student, a díky jeho přístupu začal Christian pracovat velmi disciplinovaným způsobem. Měl přesný harmonogram dne, cvičit třikrát denně a výsledek byl senzační. Po třech měsících byl přijat do The Nordic Youth Orchestra. Hrál poprvé a hned sólově v Siegfried Naumannově skladbě Ungdom pro sólo saxofon, sólo trombon a orchestr. Siegfried Naumann mu později poslal dopis, ve kterém nadšeně popisoval Christianův talent. Poprvé v Christianově životě mu v mysli vyvstala myšlenka být profesionálním hudebníkem.

Mimo hodiny trombonu začal chodit na kompozici, violoncello a klavír a jeho cílem bylo stát se skladatelem a dirigentem. Ne všichni však byli tak pozitivní jako Siegfried Naumann. Když jeho matka zavolala Stigu Westerbergovi, profesoru dirigování na Královské akademii, a řekla mu o jeho talentu, energii a nadšení stát se dirigentem, jen se arogantně zasmál a řekl, že je mnoho talentovaných lidí. Měl prý nejprve dostudovat hru na klavír, trombon, hudební teorii a kompozici a pokračovat případně v jeho ambicích až po studii. Thorsten Nilsson byl vynikající učitel kompozice a všechny základy se Christian naučil docela rychle, ale když svůj první kompoziční pokus, žesťový kvintet, prezentoval učiteli komorní hry, setkal se s podobnou reakcí, jakou dostal od Christera v mateřské škole. Jasně mu řekl, že jen velmi málo lidí má dar stát se skladatelem. Christian se velmi styděl a slíbil si, že už nikdy nesloží žádnou hudbu. Zůstala mu pouze ambice stát se trombonistou. Studoval u Sven-Erik Erikssona a ten ho po 8 měsících hry na trombon doporučil na třítydenní

turné s Gävleborg Symphony Orchestra pod vedením Rainera Miedela. Christian měl neuvěřitelnou radost, že pojede na své první turné s profesionálním orchestrem a že se mu pomalu plní jeho sen stát se profesionálním hudebníkem.

1.2 Boj se třemi různými osobnostmi

Christian chodil tou dobou krátce na střední školu, hrál na trombon teprve pár měsíců a měl odjet na třítydenní turné s profesionálním orchestrem. Bohužel si ale uvědomil, že nikdy předtím nehrál z tenorového klíče. Jeho třídní učitel byl nesvůj, že zamešká spoustu předmětů, Christianovi spolužáci si mysleli, že před nimi utíká, ale on přitom místo toho doma poctivě cvičil, vystrašený k smrti, že si udělá ostudu. Den před odjezdem dostal horečku a musel turné zrušit. Byl z toho velmi špatný. Stál nyní před velkým rozhodnutím. Když horečka polevila, přestal se ve škole soustředit na 100%. Strýc jeho matky, v té době koncertní mistr Stockholmské filharmonie mu sdělil, že trombon není nástroj, se kterým jde udělat hudební kariéru a navrhl, ať hraje i na jiné hudební nástroje a rozšíří tak své hudební obzory. Christian si to vzal k srdci a denně cvičil 3h na trombon, 3h na cello a 3h na piano. Po třech týdnech usilovné práce začal mít problémy se spaním. Navzdory těmto problémům ale pokračoval, protože neviděl jinou možnost jak dohnat ty studenty, kteří začali hrát na nástroj v 6 nebo 7 letech. Problémy se spaním se ale rapidně zhoršovaly a neustupovaly. Christian nespal ani minutu po dobu 5 dnů a začal mít halucinace. Viděl velké tygry, kteří k němu chodili do pokoje a napadali ho. Museli ho poté hospitalizovat. Christian dostal velmi silný lék na spaní. V nemocnici pak následovaly tři nejhorší týdny jeho života. Halucinace neustupovaly, naopak byly čím dál tím horší a Christian nevěděl, kdy je den a kdy je noc. Byl přesvědčen o tom, že je ve vězení a že zdravotní sestřičky jsou od policie. Začal fantazírovat o velkém klaunovi, který chodil neustále z pokoje do pokoje, skrz stěnu, a stále dokola opakoval, jak byl Christian hloupý a jak nemožná jeho situace byla. Nakonec mu řekl, že je odsouzený k smrti za zrušení turné s orchestrem. V tu samou chvíli k němu přišel lékař s práškem na spaní. Christian si myslel, že je to pilulka, která ho navždy usmrtí a nechtěl si ji vzít. Nakonec ho museli přivázat k posteli a násilím ho přimět, aby prášek spolkl. Byl to pro něho hrozný zážitek a byl přesvědčen, že je to jeho poslední minuta života a představoval si své přátele, jak házejí květiny do jeho hrobu. Usnul a měl tu nejhorší, ale poslední halucinaci. Viděl svého kamaráda odcházet od jeho hrobu, a křičel na něj, že je ještě naživu, ale on ho neslyšel. Hrobníci začali házet hlínu na jeho obličej a za chvíli ho zakryli úplně celého a nemohl se vůbec hýbat. Jeho poslední myšlenky si uvědomovaly skutečnost, že se z části

jeho těla stalo mrtvé maso. Poslední část těla byla stále naživu, bylo to pravé oko a levá tvář. Pak vše zčernalo.

Po třech týdnech strávených v nemocnici převezli Christiana do psychiatrické léčebny pro mladé. Christian sdílel pokoj s 15 letým chlapcem, který čuchal barvu od svých 6 let. Nebyl to prý velký intelektuál. Bylo to smutné a pro 17 letého chlapce z Djursholms školy to bylo velmi šokující. Naštěstí tento pobyt v psychiatrické léčebně měl i svá pozitiva. Psychiatr, která měl Christiana na starost mu řekl, že je naprosto zdravý a přičetný. Byl pouze mladý muž se spoustou energie, vysokými nároky na sebe a k tomu velmi citlivý. Sdělil mu také, že citlivost může být pro hudebníka velmi užitečná.

Mluvili o jeho situaci a Christian zjistil, že se jeho osobnost dala rozdělit na konkrétní tři:

1. Být s přáteli, bez toho, aniž by byl v čele party a vždy zůstává posledním, kdo chodí spát.
2. Být tím, pro koho je důležité studovat a mít dobrou práci
3. Ten, co má očividně hudební talent, ale byl objeven pozdě a bude to neuvěřitelná výzva uspět jako profesionální hudebník.

1.3 První mezinárodní žesťový kongres v Montreux v roce 1976

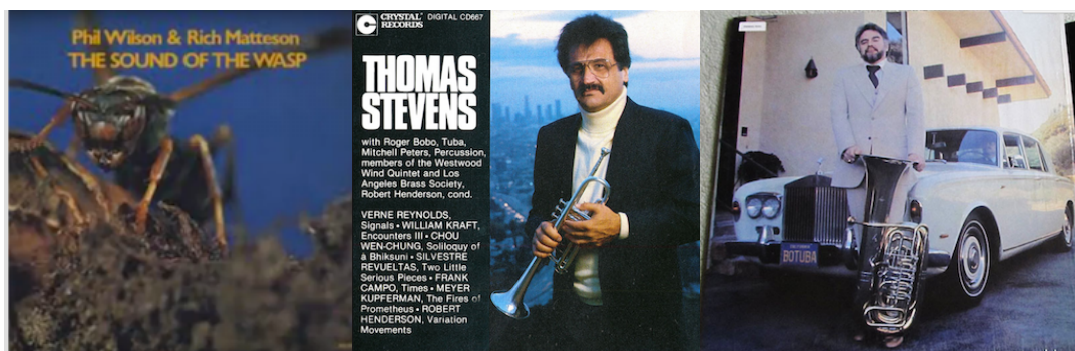
První mezinárodní žesťový kongres se konal ve švýcarském Montreux v červnu 1976. Společně s Christianovým přítelem, trumpetistou Janem Ankarmem, si koupili mezikolejovou jízdenku⁶ a odjeli do Montreux. Poprvé v historii se setkali hráči na žesťové nástroje z celého světa, aby představili své nástroje, které byly v klasické hudbě ve stínu smyčcových nástrojů, klavírů a dřevěných dechových nástrojů. Harvey Philips, hráč na tubu, se chopil této odvážné iniciativy a spolu s časopisem Brass Bulletin a dalšími dechovými organizacemi po celém světě vytvořil fórum, kde před publikem vystoupilo sedm nejlepších světových hráčů na jednotlivé žesťové nástroje. Mezi nimi vystupoval Denis Wick, který hrál Trombone Concerto od Gordona Jacoba, dále pak na trubku Michael Lind, který hrál Carnival of Venice, Timofei Dokschitzer hrál Arutunianův Trumpet

⁶ Upřesňující informace autorky práce: Tato jízdenka v té době stála 360 švédských korun, byla platná měsíc a mohlo se s ní jezdit po celé Evropě.

Concerto, Tomas Stevens a Roger Bobo hráli Signals od Verna Reynoldse pro trubku, tubu a žesťový sbor, Jay Friedman a John Marcellus hráli sólo pro trombon ze 3. Mahlera, Barry Tuckwell hrál Labuť od Saint-Saënsa⁷, Phil Wilson a Rich Matteson hráli skladby z jejich alba The Sound of The Wasp, Sequenzi V Luciana Beria hrál Vinko Globokar.

Kromě sólových výstupů všichni umělci pořádali během kongresu

mistrovské kurzy, probíhala také výstava nástrojů skoro všech společností na světě. Právě na výstavě potkal Christian 13 letého Håkana Hardenbergera z Malmö, který hrál na trubku a byl do žesťových nástrojů zapálený mnohem víc než on sám. Společně cvičili Eugène Bozzu a jeho Quatre esquisse pro trubku a trombon.

Když se pak Christian vrátil domů do Stockholmu, byl zcela naplněn inspirací a celé léto cvičil. Hrál na trombon Bach 36H, kterého mu koupil Gert Crafoord, bratranec jeho matky, koncertní mistr Stockholmské filharmonie, u Giardinelliho v New Yorku během jejich turné do USA.

Během mistrovských kurzů mu však uniklo něco důležitého. Nikdo nemluvil o vazbách na jiné formy umění. Zdálo se mu, že mnoho hráčů na žesťové nástroje nemá žádné intelektuální zázemí. Christianovi rodiče vždy zmiňovali, jak je důležité být hudebníkem ve všech uměleckých směrech. Lindberg je proto do dneška fanouškem a obdivovatelem mnoha obrazů po celém světě, knih různorodých žánrů, divadelních her, baletů a dalších. Pamatuje si, že když o těchto uměleckých směrech zavedl debatu v Montreux, nepřipadal si vůbec dobře a dělali si z něho legraci. Díky tomu se chvílemi vlastně cítil docela osamělý. Ten stejný pocit smutku, jež ho doprovázel od mateřské školy a který ho provází celým jeho profesionálním životem. Jelikož je však individualista, příliš ho nezajímalo, co říkali, a i když četl většinu knih F.M.Dostojevského, A.Strindbergovy největší klasiky a mnoho dalších, pokračoval ve čtení dál, protože ho to velmi bavilo. Poté, co se vrátil z Montreux narazil na knihu Honoré de Balzaca Ztracené iluze. Fenomenální popis lidských bytostí, umělců a jejich bojů. Pokud existuje jedna kniha, kterou by si lidé měli přečíst, pokud se chtějí rozvíjet jako hudebníci, je to právě tato

⁷ Upřesňující informace autorky práce: Barry Tuckwell hrál tuto skladbu stále dokola celý týden.

kniha. Mnoho lidí se pak Lindberga ptalo, proč byl ve srovnání s jinými žesťáři tak úspěšný. Když o tom pečlivě přemýšlel, musel konstatovat, že intelektuální část toho by mohla být jedním z jeho tajemství. Když byl studentem v Londýně, vždy chodil do muzeí sledovat obrazy, viděl spoustu divadelních her, četl skvělé knih včetně těch zfilmovaných, kolik se mu kdy dostalo do rukou. Je si 100% jistý, že tento až intimní kontakt s uměním ho utvořil a stal se zajímavějším člověkem. Vědecky chápe, že to možná nedává smysl, ale umění je naštěstí něco úplně jiného než věda.

1.3.1 První rok na Royal Academy of Music ve Stockholmu

Autorka zmiňuje v předchozích kapitolách a podkapitolách, že má Lindberg od dětství smůlu na učitele. Avšak příchod na akademii ho šokoval, protože přišel do třídy neuvěřitelně milého, starého pána, který neustále kouřil dýmku, ale bohužel neměl žádnou představu o tom, jak učit na trombon. Faktem bylo, že byl víceméně vyhozen z orchestru Sergia Celibidache ve Stockholmu a Symfonického orchestru Švédského rozhlasu, protože v začátcích I.Stravinského Ptáka Ohniváka neuměl hrát dost jemně. I přes vyhazov ve dvou orchestrech se ale stal profesorem na Stockholmské akademii. Jediné, co mu byl schopen předat bylo to, že mu pochválil velmi pěkné vibrato, které by si měl uchovat, a že jeho muzikálnost je úžasná a musí dál cvičit a všechno ostatní bude v pořádku. Jediný způsob, jak u něho dostudovat bylo pokračovat v soukromých lekcích u Sven-Erika Erikssona. Bohužel chodit za jiným učitelem mimo školy bylo proti pravidlům akademie, ale i přesto tajně Lindberg dojížděl na soukromé hodiny, které si musel platit.

Profesor na akademii vyučoval trombon a také vedl dechový soubor, ve kterém to bohužel bylo stejné jako na hodinách trombonu. Zkoušel skladbu za skladbou bez jakéhokoliv plánu a stále u toho kouřil dýmku. Jednoho dne, Lennart Stevensson, hornista ze souboru ztratil nervy, vstal a řekl profesoru, že je to ztráta času a že by byl rád, aby soubor vedl někdo s profesionálním přístupem a pokud to bude takto pokračovat, půjde za děkanem akademie a požádá ho, aby profesora vyhodili ze školy. Ten den se stal jedním z Lindbergových nejlepších přátel. Stále spolu tráví Silvestr, letní prázdniny, Velikonoce a další svátky. V souboru se i přes to nic nezměnilo a tak šel Lindberg s Lennartem za děkanem,

ale bohužel se nic nestalo. Lindberga napadlo na to jít opačným směrem. Na prvním mezinárodním žesťovém kongresu se setkal s Denisem Wickem, rozhodl se mu napsat dopis a zeptat se ho, jestli by nemohl přijet do Londýna na nějaké lekce trombonu. Denis Wick odpověděl téměř okamžitě velmi pozitivním, povzbudivým a zdvořilým dopisem, že by mu bylo ctí Lindberga učit. Po přečtení těchto radostných řádků skákal radostí nahoru a dolů v naprosté euforii. Na popud dopisu a jeho velmi pozitivní odezvy šel Lindberg za děkanem a zeptal se ho, zda by mohl dostat povolení a odjet na tři týdny v lednu příštího roku. Děkan řekl ne. Co tedy Lindberg udělal? Učinil proto rozhodnutí a odjel do Londýna, aniž by ho nějak zajímaly důsledky jeho velmi odvážných činů.

Hodiny trombonu s Denisem Wickem byly naprosto úžasné. Z Denise vyzařovalo pozitivní nadšení a naučil Lindberga pár velmi cenných věcí např. správné držení snižce, jak cvičit vysoký rejstřík, jak správně cvičit a zvětšovat dechovou kapacitu, a také jak si udržet pozitivní vztah k hudbě. Když se pak vrátil z Londýna do Stockholmu, nesmírně hráčsky vyrostl a 7. února 1977, týden po jeho návratu, absolvoval první konkurz. Ke konkurzu do Stockholmské Royal Opera Orchestra se přihlásil pouze pro získání nových zkušeností a absolutně si nedělal žádné naděje, že by nějak uspěl. K jeho překvapení konkurz vyhrál a s blížícím nástupem do opery a výhodami spojenými se zaměstnáním se přestal o budoucnost na akademii tolik zajímat.

1.3.2 Zaměstnání v Royal Opera House ve Stockholmu

Lindbergovi začátky v opeře nebyly optimální. Hudební ředitel Berislav Klobučar a dva kolegové ze skupiny trombonů byli ostře proti tomu, aby práci dostal kvůli relativně mladému věku (19. let). Lindbergův učitel Sven-Erik Eriksson, který v opeře hrál, ho ale podporoval a bojoval za něho. Velký tlak Lindberg ale pocítil po nástupu do zaměstnání. Najednou bydlel sám v bytě o velikosti 24 metrů čtverečních, bylo mu pouhých 19 let a měl žít profesionální život vedle kolegů, kteří byli o mnoho starší. Obzvláště pro něho byla náročná šestihodinová operní představení začínající v 18 hodin a končící po půlnoci. Hrát italské opery bylo samozřejmě nádherné, ale také velmi těžké, protože skoro v každém taktu bylo rubato a téměř každý večer to bylo jinak v závislosti na

dirigentovi a náladách zpěváků. Pamatuje si na jeden okamžik, kdy jeho učitel měl hrát Pucciniho Toscu⁸, ale na poslední chvíli onemocněl a Lindberg za něho musel zaskočit na 1. trombon. Jeho mozek pracoval jako 1000 wattová žárovka a připadal si, jako by řídil auto ferrari na velmi malé klikaté silnici rychlostí 285 km/h. Na jednu stranu to byla senzace a byl na sebe pyšný, že to zvládl, a na druhou stranu to pro něho nebyla vůbec příjemná zkušenost.

Lindberg vzpomíná také na konzervativní atmosféru na pracovišti. Během zkoušek na Le Grand Macabre od G.Ligetiho byl orchestr nepříjemně naladěný. G.Ligeti byl na zkoušce přítomen. Opera byla již nazkoušena a skoro všichni z orchestru si stěžovali na hudební i scénické provedení. Lindbergův dojem byl dost smíšený, ale protože se střídali dva trombonové týmy, konečně dostal Lindberg příležitost si ve volný den zajít do hlediště a podívat se na jednu zkoušku. Podle něho to bylo skvělé. Popisuje to jako nejneuvěřitelnější, nejkreativnější, nejzábavnější a velmi vzrušující představení, jaké kdy v životě viděl, a ta hudba na něho udělala obrovský dojem. Vyprávět kolegům o jeho nadšení z opery nebylo vůbec jednoduché, ale vlastně se mu ulevilo. Dnes je tato opera jednou z nejúspěšnějších oper 20. století, uváděna ve většině velkých operních domů po celém světě, ale bohužel odpor ve Stockholmu byl tak obrovský, že z dvanácti plánovaných představení bylo pět nebo šest zrušeno kvůli otevřeným protestům přímo na pracovišti.

Dva z nejpamátelnějších operních zážitků, které jako profesionál Lindberg zažil byla světová premiéra G.Ligetiho Le Grand Macabre, Čajkovského Labutí jezero a nastudování Wagnerových Mistrů pěvců Norimberských.

Když se blížil listopad a prosinec, začal Lindberg cítit, jak se do něho začíná vkládat zimní deprese. S kolegy neměl nejlepší vztahy a nedovedl si představit další roky svého profesního života v opeře. Věděl, že v orchestru bylo několik vyjímečných hráčů, např. sólový klarinetista Sölve Kingstedt, jeden z největších hudebníků a lidských bytostí, se kterými se Lindberg setkal, dále Hasse Björkman, hráč na lesní roh, který vždy viděl pozitivní stránky života, ale i přesto spáchal sebevraždu, Sven-Erik Eriksson, Lindbergův učitel, který vždy hrál s přesností, precizností,

⁸ Upřesnění autorky práce: Pucciniho Tosca obsahuje opravdu náročný part 1. trombonu. Jít hrát z listu je proto extrémně náročné.

kvalitou a silou zvuku, kterou nikdy neslyšel zahrát žádného trombonistu, tubista Christer Palm, jehož zvuk byl hladký jako hedvábí, a který je stále jedním z jeho nejlepších přátel.

Všichni výše zmínění hudebníci zasvětili svůj život tomu, aby byli pevnou oporou v jedné z největších uměleckých forem jaké existují, a tou je opera. Lindbergova nechuť k opeře rostla, i když se na zkouškách soustředil na maximum, tak nedosahoval dostatečného uspokojení jako ostatní. Nesnesl rozladěné akordy a po zkoušce se je vždy snažil naladit, a kolegové neměli vůli pracovat nad rámec svoji pracovní doby, a v ten okamžik si Lindberg uvědomil, že je jiný, a i když operu miloval, bude muset dát výpověď. Každopádně v polovině prvního roku si sám sobě říkal, zda chce být opravdu hudebníkem a bez předsudků se podíval na tři možnosti:

1. Přijmout fakt žít se jako hudebník, který musí dělat kompromisy. S tím zároveň souvisí přijetí toho, že jednu noc bude součástí průměrného představení a další noc naopak skvělého představení, aniž by měl jakýkoli vliv na to, jaké by to bude.
2. Vrátit se do školy, zkusit si najít jinou práci a pokračovat v hudbě jen občas.
3. Pokusit se dosáhnout nedosažitelného. Žít jako hudebník na volné noze, vždy věrný své vizi, jak by to mělo znít, vytvářet příležitosti, kde průměrné výkony nepřicházejí v úvahu, a odmítnout být součástí čehokoli, co nebude umělecky přínosné.

První možnost se zdála být nejpohodlnějším řešením, druhá jako velmi praktická a třetí možnost se vymykala dvou předchozím. Navíc i způsob, jakým se věci na Královské akademii v té konkrétní době náhle vyvinuly, Lindbergovi dali prostor nad tím více přemýšlet.

1.3.3 Zvláštní spor o pozici profesora trombonu na Royal Academy of Music ve Stockholmu

Stalo se něco opravdu nečekaného. Profesor trombonu na Královské akademii ve Stockholmu onemocněl, a bylo to tak vážné, že už bohužel bylo jasné, že se nevrátí. První věcí, kterou chtěl Lindberg zmínit bylo to, že přes všechny jeho profesorské nedostatky byl jen lidská bytost a

rozhodně to nebylo fér a bylo to pro něho velmi bolestivé. Druhou věcí byl fakt, že se Lindbergovi ulevilo a nemusel žít pod tlakem.

Jelikož vyhrál konkurz do opery, dva další orchestry, Royal Stockholm Philharmony a Švédský rozhlasový orchestr ho poměrně často zvali, aby s nimi hrál jako výpomoc, a nesmírně ho bavilo s nimi pracovat. Obzvláště si užil Svěcení jara pod taktovkou Raphaela Frübecka de Burgose a Čajkovského Symfonii č. 5 pod vedením Jevgenije Světlanova.

Nyní se autorka ale vrátí k nové pozici profesora na Stockholmské akademii. Lindberg si nepřál uvádět žádná konkrétní jména, aby nikoho nepoškodil. Jakmile se vědělo, že bude místo na akademii volné, trombonisti se rozhodli jít po něm velmi sobecky a s přehnanými ambicemi. V každém případě, zde je příběh. Okamžitě, když se vědělo, že profesor trombonu je nemocný, jeden z trombonistů velmi ambiciózních a kariérně orientovaných hudebníků ve Stockholmu, šel na děkanát akademie a řekl jim, kdo bude příštím profesorem, a že celá Stockholmská trombonová instituce souhlasila s tím, že tento konkrétní člověk by měl dostat tuto práci. Bohužel ale ani jeden student na akademii s tímto rozhodnutím nesouhlasil. Lindberg, který měl pracovní místo v opeře, a nejen on, ale i studenti následovali jeho příkladu a chodili na soukromé hodiny ke Svenu-Eriku Erikssonovi, nakonec vedlo k tomu, že usilovali o to, aby se na pozici dostal právě on. Jakmile se o tom Lindberg dozvěděl, neváhal a požádal o schůzku s děkanem, který nyní viděl jeho úspěch, a proto byl připraven si vyslechnout, co chce říct. Řekl mu, že rozhodně nesmí udělat stejnou chybu jako před 20 lety, a že jediným způsobem, jak je možné jmenovat nového profesora, je vypsát konkurz a každý kandidát by měl také vyučovat jednoho ze studentů na akademii před nestrannou porotou. Trombonové instituci se to ale nelíbilo a nebyli vůbec rádi, když Lindberg tímto ovlivňoval jejich náplňovanou akci, a také akademický svět, a řídit, jakým způsobem jmenovat svého příštího profesora trombonu. Naštěstí děkan vyslyšel, co chtěl říci, a i když se mu ho nepodařilo přesvědčit o nezbytnosti konkurzu mezi kandidáty, podařilo se mu ho přimět, aby souhlasil s tím, že každý kandidát bude vyučovat jednoho akademického studenta před nezávislou porotou, kterou budou zastupovat učitelé, studenti, hudebníci na volné noze a sám děkan.

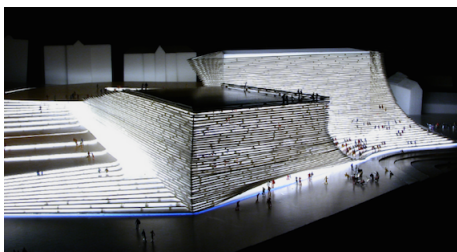
Výsledek tohoto konkurzu dopadl dle očekávání studentů Královské akademie. Sven-Erik Eriksson udělal úžasný dojem a získal všechny hlasy poroty, a skutečnost, že dostal práci, vedla k vytvoření zcela nové kapitoly v historii trombonu ve Švédsku. Håkan Björkman, Jonas Bylund, Karl Frisendahl, Mikael Oskarsson, Åke Lännerholm a mnoho dalších trombonistů by nedosáhli svých profesionálních pozic, kdyby nechodili na hodiny k Svenu-Eriku Erikssonovi.

Když se na to dívá Lindberg zpětně, musí konstatovat, že je docela hrdý, že se mu to proti vůli trombonové instituce podařilo prosadit, ale bohužel se to neobešlo bez trestu. Jeden z výše zmíněných orchestrů, ve kterých Lindberg hrál, mu zavolal a požádal ho, aby s nimi odjel na mezinárodní turné. Toto turné bylo jedním z jeho nejhorších zážitků profesionálního trombonisty. Každý den dostával rady, jak špatně se choval a jaká katastrofa bude Sven-Erik Eriksson jako profesor. Na zkouškách orchestru a na koncertech si na něho neustále stěžovali, že nehraje včas, není naladěný, nebo že hraje moc nahlas nebo moc potichu. Na konci turné úplně ztratil sebevědomí a jen seděl v rohu hotelového baru a popíjel sám pivo. Na turné byl také na výpomoc jeden ze starších trombonistů, kterého si Lindberg vždy vážil. Přišel za ním a zeptal se ho, proč je tak smutný a sám. Řekl mu, že se jako trombonista cítí úplně zbytečný a že uvažuje s hraním skončit. On mu na to odpověděl, že by měl být hrdý, za to, co dokázal. Samozřejmě trombonová instituce je naštvaná za to, co udělal, a chtějí se mu pomstít, ale opravdu udělal správnou věc. Tyto věci se stávají, když jsou lidé ambiciózní a chamtiví, a z dlouhodobého hlediska se jim to skutečně vrátí. Lindberga velmi překvapilo, že tento trombonista to celé viděl a pochopil, a zároveň se cítil osvobozený. To byl jeden z okamžiků, kdy přemýšlel o tom, že skončí s hudbou a stane se místo toho právníkem. Byl tak naštvaný, když přemýšlel o tom, co se mohlo stát, kdyby nezasáhl, a cítil, že stát se právníkem by dalo jeho životu mnohem větší smysl, než pokračovat ve hře na trombon v obzvláště takovém orchestru, kde si ho nikdo nevážil a kde s ním zacházeli takovým způsobem. Následkem jeho jednání bylo, že ho dva výše zmíněné orchestry už nepovolali jako výpomoc a Lindberg znovu začal přemýšlet o jiné kariéře.

1.3.4 Životní změna

Bohužel se zdá, že historie se znovu opakuje, když Sven-Erik Eriksson opouští akademii, ale k tomu se autorka vrátí v pozdější kapitole. Lindbergovi zkušenosti s dosavadním hudebním byznysem nebyly veskrze pozitivní, takže právě teď byl čas na zamyšlení a pravdivé zhodnocení toho, co vlastně udělat se svým životem. Bylo lepší pokusit se získat stabilní práci v orchestru a na straně orchestru se pokoušet o umělecké naplnění, nebo by bylo dokonce ještě lepší dělat něco úplně jiného, třeba

stát se právníkem, a mít hudbu jen jako koníčka? Jedno věděl naprosto přesně a nemusel se nad tím zamýšlet. Určitě nechtěl pracovat v orchestru ve Stockholmu, zvláště po pobuřující situaci s prací profesora na akademii. Pokud by měl pracovat v orchestru, muselo by to být někde jinde, kde by mohl začít znovu od nuly. Orchestry mimo Stockholm ho stále zvali a nesmírně ho bavilo hrát s těmito orchestry. Jedním z jeho

naprosto vrcholných zážitků bylo, když dostal příležitost zahrát si A.Petterssonovu symfonii č.7, jedno z opravdových skandinávských mistrovských děl, společně s Čajkovského klavírním koncertem. Sólistou byl fenomenální pianista Nikita Magaloff a dával na koncertě i přídavek, Chopinovo nokturno, které v té době shodou okolností Lindberg zrovna cvičil. Jeho klavírní koncert mu stále zůstává v hlavě jako jeden z největších hudebních výkonů, jaké kdy zažil. Stala se zvláštní věc, že uprostřed zkoušky Nikita Magaloff vstal a zakřičel na dirigenta, kdo je ten příšerný klaun, který to nedokáže udržet pohromadě. Pro kapelu to byl docela šok, ale Magaloff měl bohužel pravdu. Byl to jeden z těch najatých dirigentů, který věřil, že není třeba zkoušet, a také učil celou generaci dirigentů, že věci se postarají samy o sebe. Tito dirigenti jsou dnes bohužel velmi populární, protože šetří náklady na zkoušky manažerům a dělají radost líným muzikantům v orchestrech. Nikita Magaloff byl úplně jiný, byl to perfekcionista, který chtěl pracovat na každém malém detailu. Další skvělý zážitek z hraní v orchestru má Lindberg, když byl požádán, aby zahrál Mozartovo Requiem, skladbu, kterou hrál mnohokrát s různými orchestry. Obvykle ho požádali, aby zahrál jak první altový trombonový part, tak kromě toho i přechod na tenorový trombon pro sólo druhého trombonu v Tuba Mirum. Miloval to a dělal to tak pokaždé. Zvláště pro něho nezapomenutelné bylo vystoupení se symfonickým orchestrem Norrköpings pod vedením Jukky-Pekky Saraste, dirigenta, který se později stal Lindbergovým velmi dobrým přítelem. Protože se v

těchto různých orchestrech cítil docela pohodlně a šťastně, přihlásil se ke konkurzu na vedoucího skupiny trombonů v Stavanger Symphony Orchestra v Norsku, dnes jedním z největších orchestrů ve Skandinávii s krásným novým koncertním sálem, který byl pro ně postaven. Ten konkurz vyhrál a byl samozřejmě velmi šťastný, že se stal vítězem, ale ta zvláštní věc, která se v něm odehrála, byla udivující. Zjistil, že je úplně paralyzován. Členové orchestru mu blahopřáli k nové práci a požádali ho, aby podepsal smlouvu, ale stejně jako muž na pochybách, který jde k oltáři přísahat své ženě lásku a věnost do konce života, řekl tehdy ne, že děkuje, ale o tu práci nestojí. Vznikla tedy velmi napjatá situace. Zejména pro orchestr, ale samozřejmě i pro Lindberga. Stále se za to cítí provinile, byl to skvělý orchestr a cestoval za konkurzem až do Norska, a teprve když tu práci dostal, tak si uvědomil, že ji nechce. Orchestru se opravdu omlouval, ale jakkoli se mu symfonický orchestr a jeho ohromující repertoár líbil, tak si uvědomil, že není vhodný jako orchestrální hráč.

Jaké měl tedy další možnosti? Věděl, že ho čeká velmi obtížná a náročná cesta a chvíli bude hudebníkem na volné noze. Rozhodl se, že jedinou slušnou věc, kterou mohl udělat, je vrátit se na akademii do Stockholmu a dokončit tam studia a kvůli zabezpečnosti do budoucna získat úplný akademický titul ve výuce trombonu. Byla to zábava, zvláště ho bavily hodiny klavíru s úžasnou profesorkou Judith de Frumerie, provdanou za slavného skladatele. Hodiny harmonie s profesorem Bengtem Olofem Palmqvistem a skvělé pedagogické hodiny trombonu se Sven-Erikem Erikssonem a dalšími kompetentními profesory. Za dva roky dokončil magisterské studium pedagogické a s nejvyšším počtem bodů ve všech předmětech včetně klavíru a trombonu, který ovládal pouze ty měsíce, kdy trénoval na závěrečnou zkoušku. Dnes Lindbergovy prsty bohužel zapoměly všechno na klavír, ale vzpomíná, když mohl hrát krásná Chopinova Nokturna, Beethovenovy sonáty, Bachovy Invence a další skladby.

Jeho sen být nezávislým hudebníkem v něm stále žil. A přitom vážně uvažoval o studiu práv na univerzitě. Pro něho to byla velmi obtížná rozhodnutí, o kterých se dokázal rozhodnout pouze měsíc předtím, než mu bylo 20 let. Nakonec se naplno rozhodl stát se nezávislým hudebníkem a slíbil si, že se tomuto snu bude naplno věnovat až do jeho 30 let. Kdyby neuspěl, mohl by jako 30 letý muž přehodnotit své poslání a stát se buď profesorem nebo znovu začít studovat a stát se právníkem, nebo dokonce zkusit nějaké konkurzy do orchestrů, pokud by změnil jeho pohled na orchestrální hru a to s ní spojené. Tehdy zatím nevěřil, že by se mohl prosadit jako sólista na plný úvazek, takže jeho cílem v tuto chvíli bylo vložit jeho podíl 50% na kariérní hrající žesťový kvintet a dalších 50% se snažit uživit svými sólovými vystoupeními. Delší dobu hrál v žesťovém kvintetu John Eriksson's Brass Quintet, a jelikož měl v Londýně bratra, který byl profesorem loutny na Royal College of Music,

probral s ním možnost odejít s kvintetem do Londýna. Jeho bratr byl velmi nápomocný a Lindberg navrhl kvintetu, aby si dali roční pauzu ve Stockholmu, požádali o nejrůznější stipendia, aby mohli odjet do Londýna a studovat u slavného dechového souboru Philip Jones Brass Ensemble. Nejprve si všichni mysleli, že je to úplně šílený nápad, ale Lindbergovo nadšení bylo tak nakažlivé, že čtyři z pěti členů souhlasili. Pouze jeden člen stále zpochybňoval tuto myšlenku, ale když všichni čtyři řekli, že pojedou klidně bez něho, nakonec souhlasil a vyrazili do Londýna. Zažádali o každé dostupné stipendium a Lindberg sám podal velmi ambiciózní žádost o prestižní roční stipendium British Council. V konkurenci více než 100 uchazečů ve všech oborech jako matematika, historie, věda a další. Lindberg byl jedním ze dvou šťastných, kteří vyhráli toto stipendium.

Stipendium bylo úžasné. Takový měsíční plat po dobu jednoho roku, ubytování zdarma, bezplatné lekce od kteréhokoli profesora trombonu v Londýně, volné vstupenky na koncerty do všech míst v Londýně, cestování zadarmo po Londýně, přístup do všech muzeí v Londýně a tři zpáteční jízdenky Stockholm-Londýn. Tento rok byl jedním z nejlepších v celém Lindbergově životě a navždy bude vděčný Britské radě, že mu dala v životě šanci prohloubit své porozumění k hudbě, umění a literatuře. Důležitými věcmi v našich životech, které z nás dělají slušné lidské bytosti, méně násilné, méně korupční, méně agresivní a tolerantnější jsou právě vzdělávání. I když Lindberg věří, že prosté lidské dobro může žít bez jakéhokoliv intelektuálního rozvoje, je přesvědčen, že vzdělávání lidí v umění, historii, kultuře a literatuře je skvělou prevencí proti válkám a konfliktům ve světě. Tento krásný rok 1980-1981 v Londýně se určitě mnoho naučil.

1.3.5 Londýn

Až když Lindberg začal žít v Londýně, mu došlo, jaké metropolitní město Stockholm vlastně je. Když se doslechl, že nejlepší dirigent, se kterým kdy ve Stockholmu pracoval, Jevgenij Světlanov, bude dirigovat London Symphony Orchestra, šel se na něho podívat. Koncert byl skvělý. Později se setkal s Denisem Wickem a ptal se ho, zda to je nejlepší dirigent všech dob. Denis Wick se na něho lehce usmál a řekl mu, že toho nejspíš ještě moc neviděl. A měl pravdu. Druhý den vyšla kritika v London Times a Jevgenije Světlanova kritizovali za to, že byl moc sentimentální a nestaral se dostatečně o detaily. Lindberg se proto zeptal se na další lekci Johna

Ivesona na to samé, na co se ptal Denise Wicka, a Iveson mu sdělil, že ať počká, až zažije Claudia Abbada, Klause Tennstedta, Bernarda Haitinka, Güntera Wanda, Zubina Mehta nebo Carla Maria Giulini. Zkoušejí s orchestry pořádně, Světlanov jen na zkouškách přehrává a nestará se o detaily.

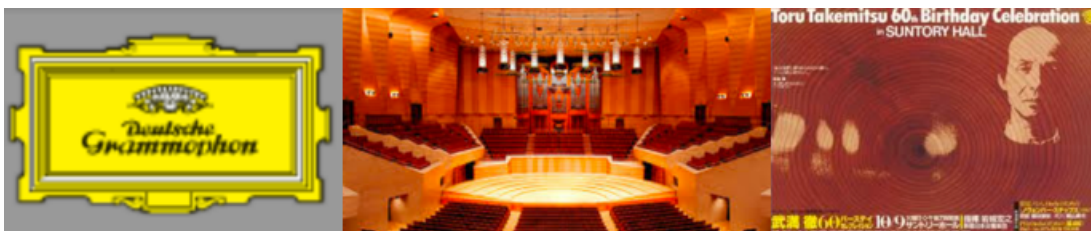
Další večer šel Lindberg na G.Mahlera, 6. symfonii s dirigentem Klausem Tennstedtem, známého svou odborností na rakousko-německý repertoár, a Londýnskou filharmonii. Zazněla zcela nová dimenze muzikality, kterou si nikdy nepředstavoval, že je možná. Ani jeden tón nepřišel mazmar, ani jeden rozladěný tón, smyčcová sekce, která hrála jako jeden, dřevěné dechové nástroje hrající s obrovským nadšením, žesťové nástroje a perkuse se silou jakou má jen 15 ferrari Testarossa. Nyní si člověk musí uvědomit, že to byl zlatý věk. V roce 1980 byl Londýn světovým centrem klasické hudby a každý večer mohl Lindberg chodit poslouchat sólisty a dirigenty absolutně nejvyšší třídy. Byl na koncertu Yo Yo My, kterému bylo 25 let a debutoval v Londýně Dvořákův violoncellový koncert, dále slyšel Chicago Symphony s mladým dirigentem Georgem Soltim, Berlínskou filharmonii s Herbertem von Karajanem, vrcholného mladého Claudia Abbada, geniálního Bernarda Haitinka, kouzelného Seije Ozawu, a všichni dokázali probudit orchestr a hráli s energií, jako by jim šlo o život. Pro The Arts⁹ ve Velké Británii to byla skvělá doba, ale bohužel to nemělo trvat příliš dlouho.

Škrty ve financování byly tak výrazné, že na konci 90. let místním orchestrům nezbývalo téměř nic jiného, než zvát dirigenty, kteří si sami orchestr zaplatili. Hráli se většinou Suita z Louskáčka, Suita z Labutího jezera, Beethovenova 5. symfonie, Beethovenův houslový koncert a Haydnův koncert pro trubku. Další koncerty s levnějšími a levnějšími sólisty. Dirigenti a sólisté světové třídy si jen příležitostně přišli pro peníze na kávu, které zbyly z nabídky promotérů. Výsledkem bylo, že nejlepší mezinárodní umělci odešli jinam a ve velmi krátké době se Londýn stal pnekulturním, zatímco novým centrem klasické hudby na světě bylo Tokio, kde společnost vyrábějící whisky a pivo ve spolupráci s japonskou vládou v roce 1986 vybudovala největší koncertní síň, Suntory Hall, s akustikou dokonce lepší než byla v Musikverein ve Vídni, Carnegie Hall v New Yorku nebo Concertgebouw v Amsterdamu.

⁹ Upřesnění autorky práce: The Arts Council v Londýně finančně podporuje všechny formy umění.

Christian měl to štěstí, že se stal součástí klasické hudební scény v Tokiu. Muž jménem Genroh Hara mu v roce 1990 poslal dopis, ve kterém psal, že by rád zařídil Lindbergův první japonský debut. Od té doby se Lindberg každý rok od devadesátých let vracel a vystupoval tam se skvělými dirigenty, ve velkých japonských sálech a chodil na koncerty, které poskytovaly stejnou kvalitu a mezinárodní úroveň, jakou zažil v Londýně v roce 1980.

Japonská ekonomika se ale na přelomu 21. století zhroutila a Tokio ztratilo svou pozici světově nejlepšího místa pro koncerty vážné hudby. Dnes, kdy každá vláda na světě následuje příklad Margaret Thatcherové, nemáme na celém světě nic, co by se vyrovnalo Londýnu 1980 nebo Tokiu 1994. Klasická hudba je dnes spíše o tom, prodávat se prostřednictvím publicistů a doufat, že jedna z mála komerčně zaměřené koncertní agentury si usmyslí, že vypadáte dost dobře na to, aby vás mohli prodat, nebo nějakým způsobem trčíte, nebo si prostě svou kariéru zaplatíte sami. Ani dirigenti, ani sólisté nejsou najímáni pro své hodnoty jako skuteční umělec a dirigent, který tvrdí, že může dosáhnout stejného výsledku jednou zkouškou, většině dirigentům to trvá minimálně 3 dny. Může se to zdát jako cynické, ale je to bohužel pravdivé.

V Londýně 1980-81 však byla pravidla úplně jiná. Bylo to místo, kde dirigenti a sólisté rádi vystupovali, tvrdě pracovali a věnovali celé své srdce skvělým výkonům na světové úrovni, a bylo to perfektní místo pro studenty hudby, jako byl např. Christian Lindberg.

Jeho první lekce do života - mít otevřené srdce a jít si za svým cílem.

1.4 Profesionální život Christiana Lindberga

Christian Lindberg je historicky jediným sólovým trombónistou na světě na plný úvazek. Jeho recitály zahrnující velké množství hereckých výkonů, vytvořily zvláštní druh senzace a za doprovodu klavíristy Rolanda Pöntinena získaly velmi pozitivní kritiky. V současné době tvoří Christian Lindberg sólové nahrávky pro společnost BIS Records se sídlem ve Stockholmu.

Repertoár Christiana Lindberga zahrnuje barokní hudbu hranou na původní hudební nástroje. Jeho umělecká osobnost inspirovala skladatele jako je Folke Rabe, Jan Sandström, Anders Hillborg, Alfred Schnittke, Miklos Maros, Toru Takemitsua mnoho dalších.

Ve spolupráci s firmou Conn Instrument Company, Lindberg navrhl tenorový trombon Conn 88HY a altový trombon 36H. S pomocí nástrojových inženýrů zkonstruoval také několik nátrubků.

Mimo hudební vyžití je Lindberg velkým sportovním nadšencem (běh, jóga, cyklistika, plavání, saunování).

Dnes se Lindberg sólovým vystoupením v jeho pracovním programu věnuje spíše výjimečně. Aktivní sólové kariéry zanechal již před několika lety. Nyní naplno působí jako dirigent nebo jako skladatel v kompozicích jeho vlastních děl.

2. Sedm pilířů Christiana Lindberga

Sedm nejdůležitějších pravidel Christiana Lindberga, díky kterým provází nejen sám sebe, ale i profesionální nebo amatérské hudebníky, k úspěchu a radosti v jejich životě.

2.1 První pilíř

Podobně jako v autobiografii popisuje autorka Lindbergův pozitivní vztah k jakémukoliv umění, je tento první pilíř právě založen na znalostech umění. Znat pouze hudbu a její historické souvislosti podle Lindberga nestačí, musíte se do umění umět pořádně ponořit.

Mezi Lindbergovi oblíbené obrazy patří např. Vincent van Gogh: Slunečnice, Rembrandt van Rijn: Noční hlídka, Bartolomé Esteban Murillo: venkovský chlapec opírající se o parapet nebo Pablo Picasso: Guernica. Mezi literaturu patří Miguel de Cervantes y Saavedra: Don Quijote, Fjodor Michajlovič Dostojevskij: Idiot, Honoré de Balzac: Ztracené iluze, August Strindberg: Na otevřeném moři.

Jakmile zná hudebník všechny tyto souvislosti mezi hudebním, literárním a malířským uměním, pak podle Lindberga pochopí to, proč právě se stal hudebníkem. Hudba mu poté bude připadat jako úžasný zážitek.

2.2 Druhý pilíř

Druhý pilíř je o zdravé fyzické kondici hudebníka. Lindberg popisuje jeho období, kdy jedl nezdravé jídlo, kouřil cigarety, jednou přibral na váze, podruhé zase zhubnul. Rozhodl se proto začít jíst zdravě a nakonec se stal i vegetariánem. Cítil se totiž naplněný špatným a nezdravým jídlem mezi které zařazuje i maso. Řekl si, že je přirozené, kdy jedno zvíře zabije druhé, a lidé ve výsledku maso nepotřebují. Když se zbavil špatné životosprávy, tři měsíce ztrádal, ale pak si na přísun zeleniny místo masa tělo zvyklo a od té doby se cítil dobře. Nyní jí mnohem více zdravých a tělu prospěšných jídel, cítí se dobře fyzicky, mentálně je mnohem bystřejší. Tato životospráva mu velmi vyhovuje a i v jeho 62 letech ví, že udělal tehdy správné rozhodnutí.

2.3 Třetí pilíř

Autorka v autobiografii popisuje Lindbergovo strádání, cestu k trombonu a jeho profesionální kariéru. Druhý pilíř je o tom naplnit své představy a sny. Christian Lindberg měl sen stát se profesionálním a nezávislým hudebníkem, stále je velmi cílevědomý a pracovitý, a nikdy svoji představu neopustil. Někdy se jen na chvíli vzdálila, ale vždy v jeho mysli byla. Kdyby neuspěl, tak by si pak v budoucnu mohl říci, že pro to udělal

všechno a byl by i tak spokojený. Díky jeho cílevědomosti se spojil s mnoha úžasnými hudebníky, a natočil nespočet alb.

Jeho radou je tedy to, aby si člověk šel za svými sny opravdu cílevědomně, protože nikdo jiný to za něho neudělá.

2.4 Čtvrtý pilíř

Čtvrtý pilíř je o vytrvalosti a uchování snů a cílů. Když se Lindberg podívá zpětně na svůj život, prošel si mnoha hezkými chvílemi i mnoha nesnázemi. Vždy mu ale šlo o to, aby se cítil šťastný. Premiéroval desítky koncertů. Na jeden obzvlášť vzpomíná nejraději, a ten se jmenuje Motorbike Concerto, díky kterému tehdy odstartovat éru úplně nové a jiné hudby, než na jakou doposud posluchači byli zvyklí. Krátce poté se začala formovat jeho kariéra dirigenta a skladatele. Lindberg o sobě říká, že jako dirigent byl ze začátku nemožný kvůli jeho statickým pohybům. Také se od mnoha dirigentů liší tím, že někdy diriguje bez taktovky a oběma rukama.

Christian také odhaluje, jak se i po čtyřech desetiletích ve světě klasické hudby stále choval kreativně, ambiciózně a šťastně.

2.5 Pátý pilíř

Pátý pilíř je o udržení denní rutiny a jak je s tím spojené být v dobré fyzické kondici už od mladých let.

Po dlouhá léta Lindberg běhá 5 kilometrů každý den. Pamatuje si na svá studia v Londýně, kde běhal 7 kilometrů, a někdy cvičil na trombon až 8h denně. Díky tomu bohužel začal mít problémy se zády. Chodil tedy po lékařích, kteří mu nijak nepomohli, až později Lindberg objevil kouzlo jógy, kterou praktikuje prakticky denně a problémy s bolestí najednou odezněly. Díky těmto fyzickým cvičením se stal silnějším nejen po fyzické, ale i mentální stránce. Ve hře na trombon si pak připadal silný a při jeho koncertech z něho číší neuvěřitelná energie.

2.6 Šestý pilíř

Šestý pilíř se zamýšlí nad současnou globální politickou situací, korupcí v klasickém hudebním průmyslu a také nad svými vlastními hodnotami, které si Lindberg celý život snažil udržet.

Lindberg věří, že každý na světě by měl být dobrý a hodný, protože se pak dokáže napojit na zemi, na lidi kolem sebe a jakmile v tomto přemýšlení vytrvá, začne si hodně věcí nebo lidí přitahovat do svého života. Dnes se tomu říká kurz zázraků nebo síla energií. Je také důležité

mít zdravé ego, navzájem se podporovat, mít pozitivní myšlenky a nápaditou mysl.

Z historie víme, že agresivita a strach jsou destruktivní a nikam nevedou. Lindberg má na mysli válku nebo další hrozné pohromy všude na světě.

Podle Lindberga si může každý mladý člověk dnes vytvořit svoji kariéru, pokud má peníze nebo pokud zná vlivné lidi. Dnes, v době internetu se Lindberg zamýšlí nad tím, zda dnešnímu hudebnímu průmyslu odpovídá kvalita. Vždy mu šlo o obojí, jak kvalitu, tak i kvantitu. Pokud někdo pracuje velmi konstantně, může se pomocí malých kroků dostat až na vrchol, aniž by přišel o vlastní nápady.

Je důležité jít si za svým za každou cenu, ale je potřeba si to promyslet a podívat se na svoji situaci z různých úhlů pohledu.

2.7 Sedmý pilíř

Sedmý pilíř je oslava kreativity. Lindberg na své každé kompozici strávil kolem jednoho roku. Napsal je ze začátku docela rychle, ale pak zkoumal, jestli mají potenciál.

Po tolika letech komponování (první autorskou skladbu napsal v roce 1995) bylo pro něho čím dál těžší vytvářet nějaké nové nápady. Měl ale pozitivní mysl a vždy, když byl v nesnázích, se vrátil k pocitu naplnění a štěstí, který cítil při prvních kompozicích. Šel vždy za své vlastní limity a rád si při kompozici hraje s různými náladami např. smutek, radost, nadšení, melancholie a další, a přidává do těchto nápadů i barvy nástrojů. Většinou v jeho případě to je trombon nebo basový trombon, má ale mnoho kompozic i pro další nástroje. Když se mu nějaká hudba, kterou složil nelíbí, hodí ji do koše, zasměje se tomu a pokračuje v komponování. Každý den pracuje na svých kompozicích 1-2h. Má na to přesně vyhraněný čas a ten nikdy nepřekračuje, ať už přijde nápad nebo ne.

Doporučuje tedy být otevřený tomu, co přijde nebo nepřijde, a brát to s humorem, protože když jde skladateli o to, aby napsal nejlepší skladbu na světě, tak k tomu většinou nikdy neodjde.

Přijímá sám sebe jako krásnou lidskou bytost, která má mnoho možností se v tomto světě ukázat a růst, věří, že dokáže všechno, co si přeje.

3. Diskografie

Sólový debut Lindberg odehrál se Stockholmskou filharmonií v jeho 25 letech. Od té doby se začal objevovat jako sólista mnoha předních světových orchestrů a jeho kariéra začala stoupat prudce vzhůru.

Za jeho života premiéroval asi 300 skladeb pro trombon, 90 z toho jsou velké trombonové koncerty. Nahrál více než 70 sólových alb se společností BIS Records, která má sídlo ve Stockholmu, a svými kompozicemi se také zapsal do historie jako skladatel.

Christian Lindberg o sobě prohlásil, že za svůj život chce nacvičit a provést veškerý trombonový repertoár. Autorka práce může potvrdit, že jeho silná slova se opravdu stala skutečností.

3.1 Seznam diskografie

1. Monologer (FLPS 49), 1982.
2. The Virtuoso Trombone (BIS-LP-258), 1984.
3. The Virtuoso Trombone (MHS 7330Z), 1986.
4. The Virtuoso Trombone (BIS-CD-258), 1984.
5. The Virtuoso Trombone (BIS-CD-258, CD-258), 1986.
6. The Romantic Trombone (BIS-LP-298), 1985.
7. The Romantic Trombone (BIS-CD-298), 1985.
8. The Burlesque Trombone (BIS-LP-318), 1986.
9. The Burlesque Trombone (BIS-CD-318), 1986.
10. The Burlesque Trombone (BIS-CD-318+378), 1986.
11. The Criminal Trombone (BIS-LP-328), 1986.
12. The Criminal Trombone (BIS-CD-328), 1987.
13. The Criminal Trombone (MHS 912188Y), 1987.
14. Gävleborgs Symfoniorkester 75 (SLT 33283), 1987.
15. The Winter Trombone (BIS-CD-348), 1988.

16. The Solitary Trombone (BIS-CD-388), 1989.
17. British Masters: Holst, Bourgeois, Grainger, Ireland, Horovitz (LDRCD 1012), 1989.
18. Lars-Erik Larsson: Twelve Concertinos, Op. 45 (BIS-CD-473), 1991.
19. Pär Lindgren: Fragments of a Circle (PSCD 21), 1991.
20. The Sacred Trombone (BIS-CD-488), 1991.
21. The Russian Trombone (BIS-CD-478), 1991.
22. Anders Hillborg: Clang & Fury (PSCD 52), 1992.
23. Trombone Odyssey (BIS-CD-538), 1992.
24. Trombone Odyssey (BIS-CD-300538), 1992.
25. Trombone and Voice in the Habsburg Empire (BIS-CD548), 1992.
26. Romantic Trombone Concertos (BIS-CD-378), 1988.
27. Romantic Trombone Concertos (513266M), 1993.
28. American Trombone Concertos (BIS-CD-628), 1993.
29. 10-Year Jubilee (BIS-CD-638), 1993.
30. Paul Hindemith: Chamber Music (BIS-CD-159), 1993.
31. All the Lonely People (BIS-CD-568), 1994.
32. Folke Rabe: Basta (PSCD 67), 1994.
33. British Trombone Concertos (BIS-CD-658), 1994.
34. British Trombone Concertos (KKCC-2172), 1994.
35. Star Dawn (DE 3158), 1994.
36. Kalevi Aho: Symphony No. 9 For Trombone & Orchestra/Concerto For Cello & Orchestra (BIS-CD-706), 1995.

37. Toru Takemitsu: Gémeaux/Dream Window/Spirit Garden (CO-78944), 1995.
38. British Masters, Vol. 2 (TROY093), 1995.
39. Vagn Holmboe: Brass Concertos (BIS-CD-802), 1996.
40. Vagn Holmboe: Brass Concertos (514903W), 1998.
41. American Trombone Concertos: Volume 2 (BIS-CD-788), 1996.
42. Songs for Sunset (BIS-CD-808), 1996.
43. Finn Arnestad: Chamber Interference (ACD 4987), 1996.
44. Frank Martin: Vocal and Chamber Music (BIS-CD-71), 1996.
45. Toru Takemitsu: Messages for the 21st Century, Vol. 4 (POCG-10053), 1996.
46. The Scandinavian Connection (CD 9701), 1997.
47. Hekas (BIS-CD-818), 1997.
48. Johan de Meij: T-bone Concerto/Symphony No. 1 "The Lord Of The Rings" (KRO 500.034 WWM), 1997.
49. Windpower (BIS-CD-848), 1997.
50. Lindberg Plays Sandström (BIS-CD-828), 1997.
51. The Scandinavian Connection (9701), 1997.
52. Jan Sandström: Motorbike (PSCD 87), 1998.
53. W.A.Mozart: The Four Hornbone Concertos (BIS-CD-1008), 1998.
54. W.A.Mozart: The Four Hornbone Concertos (5172192), 1999.
55. Unaccompanied (BIS-CD-858), 1998.
56. Arabenne and other trombone concertos from the North (BIS-CD-888), 1999.
57. Bent Sørensen: Birds and Bells (New Series 1665 465 135-2), 1999.

58. Frank Martin: Concerto for 7 Wind Instruments/Ballades (444455), 1999.
59. Frank Martin: Concerto For Winds (4788352), 2015.
60. Los Bandidos: The Criminal Trombone No. 2-1/2 (BIS-CD-988), 2000.
61. Christian Lindberg And Friends Play Christian Lindberg (BIS-CD-1148), 2001.
62. Toru Takemitsu: How Slow The Wind (BIS-CD-1078), 2001.
63. Fractured Lines (CHAN 10018), 2002.
64. Miklós Maros: Oolit (CAP 21670), 2002.
65. Mandrake in the Corner (BIS-CD-1128), 2002.
66. Christian Lindberg Conducts The Swedish Wind Ensemble (BIS-CD-1268), 2004.
67. Classical Concertos (BIS-CD-1248), 2004.
68. Mark-Anthony Turnage: Scherzoid/Evening Songs/When I Woke/Yet Another Set To (LPO-0007), 2005.
69. Christian Lindberg plays Nathaniel Shilkret (BIS-SACD-1448), 2005.
70. A Composer's Portrait (BIS-CD-1428), 2005.
71. Nordic Spell: Concertos for Flute and Orchestra (BIS-CD-1499), 2005.
72. Nordic Trumpet Concertos (BIS-CD-1548), 2007.
73. SBALZ brass ensemble (GI-744-2007), 2007.
74. Dedicated To Christian Lindberg (BIS-SACD-1638), 2007.
75. Nordic Showcase (BIS-CD-1538), 2007.
76. Prelude, Fnugg And Riffs (BIS-CD-1625), 2007.
77. John Pickard: The Flight Of Icarus/The Spindle Of Necessity/Channel Firing (BIS-CD-1578), 2008.

78. Made In Sweden (CAP 21808), 2008.
79. Baroque Trombone (BIS-CD-1688), 2009.
80. Stockholm Chamber Brass: Foliations (BIS-CD-1438), 2009.
81. Allan Pettersson: Eight Barefoot Songs/Concertos No. 1 & 2 For String Orchestra (BIS-CD-1690), 2009.
82. Allan Pettersson: Concerto No. 3 For String Orchestra (BIS-CD-1590), 2010.
83. Antonín Dvořák: Violin Concerto - Legends Op.59 (BIS-CD-1708), 2010.
84. The Swedish Radio Choir: Visions And Non Thoughts (CAP 21816), 2010.
85. Michael Nyman: Concertos: Double Concerto For Saxophone & Cello/Harpsichord Concerto/Trombone Concerto (7243 5 56487 2 3), 1997.
86. Michael Nyman: Concertos: Double Concerto For Saxophone & Cello/Harpsichord Concerto/Trombone Concerto (50999 0 84750 2 2), 2011.
87. Michael Nyman: Double Concerto For Saxophone & Cello/Concerto For Harpsichord And Strings/Concerto For Trombone And Orchestra (5099908475053), 2011.
88. Michael Nyman: Concertos: Double Concerto For Saxophone & Cello, Harpsichord Concerto, Trombone Concerto (5564874), (5564874).
89. Michael Nyman: Concertos: Double Concerto For Saxophone & Cello, Harpsichord Concerto, Trombone Concerto (0 84750 2), (50999 0 84750 2 2)
90. Ole Olsen: Symphony No. 1/Trombone Concerto/Asgaardsreien (BIS-SACD-1968), 2011.
91. Niels Marthinsen: Snapshot Symphony (8.226545), 2011.
92. Christian Lindberg Conducts Jan Sandström (BIS-CD-1748), 2011.
93. The Lindberg Extravaganza (BIS-CD-1878), 2011.
94. Allan Pettersson: Symphonies Nos 1 & 2 (BIS-CD-1860), 2011.

95. Allan Pettersson: Symphonies Nos 1 & 2 (BIS-DVD-1860), 2011.
96. Trombone Fantasy (BIS-CD-1888), 2011.
97. Brain Rubbish (BIS-CD-1958), 2012.
98. Allan Pettersson: Symphony No. 6 (BIS-SACD-1980), 2012.
99. Allan Pettersson: Symphony No. 9 (BIS-SACD-2038), 2013.
100. La Création du Monde, (BIS-CD-1640), 2013.
101. P. I. Tchaikovsky: Symphony No. 5/Swan Lake Suite (BIS-2018-CD), 2013.
102. Tangophoria (BIS-2108-CD), 2014.
103. Tangophoria (BIS-2108-SACD), 2014.
104. Allan Pettersson: Symphonies Nos 4 & 16 (BIS-2110-SACD), 2014.
105. Allan Pettersson: Symphonies Nos 4 & 16 (BIS-2110-DVD), 2014.
106. Øystein Baadsvik plays Tuba Concertos (BIS-2005-CD), 2014.
107. Wilhelm Stenhammar: Serenade/Exlcelsior/Interlude From The Song (BIS-2058-SACD), 2014.
108. Allan Pettersson: Symphony No. 13 (BIS-2190-SACD), 2015.
109. Allan Pettersson: Symphony No. 14 (BIS-2230-SACD), 2016.
110. Transformation (GEN 16431), 2016.
111. P.I.Tchaikovsky: Symphonies Nos. 4–6 (BIS-2178-CD), 2016.
112. Emil Jonason plays Lindberg and Golijov (BIS-2188-CD), 2017.
113. On The Waterfront (BIS-2278-SACD), 2018.
114. Christian Lindberg: Steppenwolf (BIS-2308-SACD), 2018.
115. Allan Pettersson: Symphonies Nos. 5 & 7 (BIS-2240-SACD), 2018.

116. Stehammar: Symphony No. 2 "Ett Drömspel" (BIS-2329-SACD), 2018.
117. Allan Pettersson: Violin Concerto No. 2/Symphony No. 17 Fragment (BIS-2290-SACD), 2019.
118. Leonard Bernstein: Symphonies (BIS-2298-SACD), 2020.
119. Christian Lindberg: The Waves Of Wollongong (BIS-2418-SACD), 2020.
120. Allan Pettersson: Symphony No. 12 The Dead In The Square (BIS-2450-SACD), 2021.
121. Anders Eliasson: Symphonies Nos 3 & 4/Trombone Concerto (BIS-2368-SACD), 2021.

3.2 Seznam koncertních premiér

- Gunnar de Frumerie - Trombone Concerto (1987)
Jan Sandström - Motorbike Concerto (1989)
Iannis Xenakis - Troorkh (1991)
Anders Hillborg - Trombone Concerto (1993)
Toru Takemitsu - Fantasma/Cantos II
Jan Sandström - Don Quixote (1994)
Arvo Pärt - An den Wassern (1996)
Dominic Muldowney - Trombone Concerto (1996)
Pär Lindgren - Islands (1997)
Michael Nyman - Trombone Concerto (1997)
Luciano Berio - Solo for Trombone and Orchestra (1999)
Anders Eliasson - Concerto per Trombone (2000)
Christian Lindberg - Helikon Wasp (2003)
Mark Anthony Turnage - Yet Another Set To (2005)

3.3 Seznam autorských skladeb Christiana Lindberga

- CL 1: Drei Ecke for Solo Trombone
CL 2: Arabenne for Trombone and Strings
CL 3: Los Bandidos for Trombone and Piano
CL 4a: Mandrake in the Corner for Trombone and Wind Band
CL 4b: Mandrake in the Corner for Trombone and Orchestra
CL 4c: Mandrake in the Corner for Two Trombones and Wind Band
CL 4d: Mandrake in the Corner for two trombones and orchestra
CL 4e: Mandrake in the Corner for Trombone and Brass Band

CL 4f: Mandrake in the Corner for 2 Trombones and Brass Band
 CL 5: Fafner Fanfare for Four Frogs for Trombone Quartet
 CL 6: Kinky Creatures for Trombone Quartet
 CL 7: Doctor Deckers Daydream for Trombone Quartet
 CL 8: An awfully Ugly Tune for trombone sextet
 CL 9: Salute to a Sausage Society for Trombone Trio
 CL 10: Kokakoka for Solotrombone
 CL 11: Under the Pillow for trombone quartet
 CL 12: Catmania for two trombones
 CL 13: Time for Surgery for trombone quartet
 CL 14: Bombay Bay Barracuda for trombone and Tape
 CL 15: Octopus Panda for Trombone and Organ
 CL 16: ...ty solen ar uppe, for male choir and narrating trombonist
 CL 17: Gipsy Kingdom for Trombone and String Quartet
 CL 18: Condor Canyon for trombone and brass quintet
 CL 19a: Behac Munroh for trumpet, trombone and orchestra
 CL 19b: Behac Munroh for Trumpet Trombone and Wind Band
 CL 20: Concerto for Winds and Percussion
 CL 21: Helikon Wasp for conducting trombonist and orchestra
 CL 22: The World of Montuagretta for flute and chamber orchestra
 CL 23: Groundhog Mamba for trumpet, trombone and brass quintet
 CL 24: Joe Jack Binglebandit for Solo Trombone
 CL 25: Olle and the Steamboat Jetty for Euphonium and Orchestra
 CL 26: Vivencies for trombone quartet
 CL 27: Akbank Bunka for Trumpet and Orchestra
 CL 28: Marfa pa Hamnoy for Trumpet, String Quintet and Piano
 CL 29: Trobotubrevalkmah for Trombone and Percussion
 CL 30: Chickabone Checkout for Trombone and Orchestra
 CL 31: OF BLOOD SO RED for Chamber Orchestra
 CL 32a: BRAINRUBBISH for 15 Brassplayers
 CL 32b: BRAINRUBBISH for Wind Orchestra
 CL 33: ASA for Electric Violine Trombone Amplified Strings and Harpsichord
 CL 34: Vid Sista Udden for Trombone and Mixed Choir
 CL 35: Kundraan for Trombone and Strings
 CL 36: Concerto for Timpani and Orchestra
 CL 37: Visions and Non Thoughts for Trombone and Mixed Choir
 CL 38: Mr Hammersmith in Heaven
 CL 39: The Waves of Wollongong for nine trombones and orchestra
 CL 40: Dawn of Galamanta
 CL 41: Kundraans Karma for Narrating Trombonist and Chamber Orchestra
 CL 42: "The Wild Rose" for Narrator and Chinse Traditional Orchestra
 CL 43: Suite from Galamanta
 CL 44: Windows to Autumn

- CL 45: Memories from a Cloud
- CL 46: Panda in Love, Concerto for Tuba and Orchestra
- CL 47: Creeping Out of the Muddeded
- CL 48: Troorkh in Memoriam
- CL 49: Peking Twilight
- CL 50: Lighning over Kythhnos for Wind Quintet and Orchestra
- CL 51: Kundraan and the Arctic Light
- CL 52: Cardiac Treasures for Oboe/English Horn and Strings

Závěr

S Christianem Lindbergem se autorka několikrát setkala osobně v minulých letech (dirigoval Čajkovského 4. symfonii v Českém národním symfonickém orchestru, tehdy autorka hrála v orchestru na pozici 2. trombonu), a musí konstatovat, že je jedním z nejúžasnějších a nejzajímavějších lidí, jaké kdy potkala.

Na začátku práce bylo vytyčeno několik cílů. Popsat jeho život, rozepsat se o jeho pravidlech, pilířích z několika úhlů pohledu a sepsat jeho kompletní diskografii. Tyto cíle se podařilo naplnit.

Úvodní kapitola, která popisuje Lindbergovu autobiografii splnila očekávání a připravila čtenáře na neobvyklou cestu jeho životem včetně jeho názorů a skutků, které jsou někdy popsány autorkou ze dvou úhlů pohledu samotného Lindberga. Podařilo se vystihnout autobiografii podle Lindbergova přání.

Druhá kapitola a její návod, jak být úspěšným hudebníkem se často odkazuje na předchozí první kapitolu a prolíná tak osobní zážitky s těmito Lindbergovými pravidly.

Třetí kapitola obsahuje seznam veškeré diskografie. Přes mravenčí práci v této kapitole a dohledávání katalogových čísel každého alba se autorka kvůli rozsahu rozhodla nepopisovat každé album zvlášť. Seznam diskografií je podle autorky více než vyčerpávající.

Závěrem by autorka ráda chtěla dodat, že ji psaní této diplomové práce velmi bavilo. Už jen proto, že mohla celý proces mohla konzultovat přímo s Christianem Lindbergem prostřednictvím e-mailové komunikace. Pozitivem je fakt, že si procvičila psanou formu angličtiny a následně i její překlad zpět do českého jazyka.

Použité informační zdroje

Citace

- [1] Monologer [LP]. Stockholm: Fermat, FLPS 49, 1982.
- [2] The Virtuoso Trombone [LP]. Stockholm: BIS Records, BIS-LP-258, 1984.
- [3] The Virtuoso Trombone [LP]. USA: Musical Heritage Society, MHS 7330Z, 1986.
- [4] The Virtuoso Trombone [CD]. USA: BIS Records, BIS-CD-258, 1984.
- [5] The Virtuoso Trombone [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-258, CD-258, 1986.
- [6] The Romantic Trombone [LP]. Stockholm: BIS Records, BIS-LP-298, 1985.
- [7] The Romantic Trombone [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-298, 1985.
- [8] The Burlesque Trombone [LP]. Stockholm: BIS Records, BIS-LP-318, 1986.
- [9] The Burlesque Trombone [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-318, 1986.
- [10] The Burlesque Trombone [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-318+378, 1986.
- [11] The Criminal Trombone [LP]. Stockholm: BIS Records, BIS-LP-328, 1986.
- [12] The Criminal Trombone [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-328, 1987.
- [13] The Criminal Trombone [LP]. USA: Musical Heritage Society, MHS 912188Y, 1987.
- [14] Gävleborgs Symfoniorkester 75 [LP]. Švédsko: Swedish Society Discofil, SLT 33283, 1987.
- [15] The Winter Trombone [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-348, 1988.
- [16] The Solitary Trombone [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-388, 1989.
- [17] British Masters: Holst, Bourgeois, Grainger, Ireland, Horovitz [CD]. Anglie: LDR Recordings Limited, LDRCD 1012, 1989.
- [18] Lars-Erik Larsson: Twelve Concertinos, Op. 45 [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-473, 1991.
- [19] Pär Lindgren: Fragments of a Circle [CD]. Švédsko: Phono Suecia, PSCD 21, 1991.

- [20] The Sacred Trombone [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-488, 1991.
- [21] The Russian Trombone [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-478, 1991.
- [22] Anders Hillborg: Clang & Fury [CD]. Švédsko: Phono Suecia, PSCD 52, 1992.
- [23] Trombone Odyssey [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-538, 1992.
- [24] Trombone Odyssey [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-300538, 1992.
- [25] Trombone and Voice in the Habsburg Empire [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD548, 1992.
- [26] Romantic Trombone Concertos [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-378, 1988.
- [27] Romantic Trombone Concertos [CD]. USA: Musical Heritage Society, 513266M, 1993.
- [28] American Trombone Concertos [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-628, 1993.
- [29] 10-Year Jubilee [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-638, 1993.
- [30] Paul Hindemith: Chamber Music [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-159, 1993.
- [31] All the Lonely People [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-568, 1994.
- [32] Folke Rabe: Basta [CD]. Švédsko: Phono Suecia, PSCD 67, 1994.
- [33] British Trombone Concertos [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-658, 1994.
- [34] British Trombone Concertos [CD]. Stockholm: BIS Records, KKCC-2172, 1994.
- [35] Star Dawn [CD]. USA: Delos Productions, Inc., DE 3158, 1994.
- [36] Kalevi Aho: Symphony No. 9 For Trombone & Orchestra/Concerto For Cello & Orchestra [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-706, 1995.
- [37] Toru Takemitsu: Gémeaux/Dream Window/Spirit Garden [CD]. Japonsko: Denon, CO-78944, 1995.
- [38] British Masters, Vol. 2 [CD]. USA: Albany Records, TROY093, 1995.

- [39] Vagn Holmboe: Brass Concertos [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-802, 1996.
- [40] Vagn Holmboe: Brass Concertos [CD]. USA: Musical Heritage Society, 514903W, 1998.
- [41] American Trombone Concertos: Volume 2 [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-788, 1996.
- [42] Songs for Sunset [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-808, 1996.
- [43] Finn Arnestad: Chamber Interference [CD]. Belgie: Aurora, ACD 4987, 1996.
- [44] Frank Martin: Vocal and Chamber Music [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-71, 1996.
- [45] Toru Takemitsu: Messages for the 21st Century, Vol. 4 [CD] Německo: Deutsche Grammophon, POCG-10053, 1996.
- [46] The Scandinavian Connection [CD]. Holandsko: Amstel Classics, CD 9701, 1997.
- [47] Hekas [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-818, 1997.
- [48] Johan de Meij: T-bone Concerto/Symphony No. 1 "The Lord Of The Rings" [CD]. Holandsko: World Wind Music, KRO 500.034 WWM, 1997.
- [49] Windpower [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-848, 1997.
- [50] Lindberg Plays Sandström [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-828, 1997.
- [51] The Scandinavian Connection [CD]. Amsterdam: Amstel, 9701, 1997.
- [52] Jan Sandström: Motorbike [CD]. Švédsko: Phono Suecia, PSCD 87, 1998.
- [53] W.A.Mozart: The Four Hornbone Concertos [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1008, 1998.
- [54] W.A.Mozart: The Four Hornbone Concertos [CD]. USA: Musical Heritage Society, 5172192, 1999.
- [55] Unaccompanied [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-858, 1998.
- [56] Arabenne and other trombone concertos from the North [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-888, 1999.

- [57] Bent Sørensen: Birds and Bells [CD]. Mnichov: ECM Records, New Series 1665 465 135-2, 1999.
- [58] Frank Martin: Concerto for 7 Wind Instruments/Ballades [CD]. Londýn: Decca Records, 444455, 1999.
- [59] Frank Martin: Concerto For Winds [CD]. Londýn: Decca Records, 4788352, 2015.
- [60] Los Bandidos: The Criminal Trombone No. 2-1/2 [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-988, 2000.
- [61] Christian Lindberg And Friends Play Christian Lindberg [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1148, 2001.
- [62] Toru Takemitsu: How Slow The Wind [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1078, 2001.
- [63] Fractured Lines [CD]. Anglie: Chandos, CHAN 10018, 2002.
- [64] Miklós Maros: Oolit [CD]. Švédsko: Caprice Records, CAP 21670, 2002.
- [65] Mandrake in the Corner [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1128, 2002.
- [66] Christian Lindberg Conducts The Swedish Wind Ensemble [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1268, 2004.
- [67] Classical Concertos [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1248, 2004.
- [68] Mark-Anthony Turnage: Scherzoid/Evening Songs/When I Woke/Yet Another Set To [SACD]. Anglie: London Philharmonic Orchestra, LPO-0007, 2005.
- [69] Christian Lindberg plays Nathaniel Shilkret [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-SACD-1448, 2005.
- [70] A Composer's Portrait [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1428, 2005.
- [71] Nordic Spell: Concertos for Flute and Orchestra [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1499, 2005.
- [72] Nordic Trumpet Concertos [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1548, 2007.
- [73] SBALZ brass ensemble [CD]. Španělsko: Anacrusi, GI-744-2007, 2007.
- [74] Dedicated To Christian Lindberg [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-SACD-1638, 2007.

- [75] Nordic Showcase [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1538, 2007.
- [76] Prelude, Fnugg And Riffs [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1625, 2007.
- [77] John Pickard: The Flight Of Icarus/The Spindle Of Necessity/Channel Firing [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1578, 2008.
- [78] Made In Sweden [CD]. Stockholm: Caprice Records, CAP 21808, 2008.
- [79] Baroque Trombone [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1688, 2009.
- [80] Stockholm Chamber Brass: Foliations [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1438, 2009.
- [81] Allan Pettersson: Eight Barefoot Songs/Concertos No. 1 & 2 For String Orchestra [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1690, 2009.
- [82] Allan Pettersson: Concerto No. 3 For String Orchestra [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1590, 2010.
- [83] Antonín Dvořák: Violin Concerto - Legends Op.59 [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1708, 2010.
- [84] The Swedish Radio Choir: Visions And Non Thoughts [CD]. Stockholm: Caprice Records, CAP 21816, 2010.
- [85] Michael Nyman: Concertos: Double Concerto For Saxophone & Cello/Harpsichord Concerto/Trombone Concerto [CD]. Anglie: EMI Classics, 7243 5 56487 2 3, 1997.
- [86] Michael Nyman: Concertos: Double Concerto For Saxophone & Cello/Harpsichord Concerto/Trombone Concerto [CD]. Anglie: EMI Classics, 50999 0 84750 2 2, 2011.
- [87] Michael Nyman: Double Concerto For Saxophone & Cello/Concerto For Harpsichord And Strings/Concerto For Trombone And Orchestra [CD]. USA: Warner Music Group, 5099908475053, 2011.
- [88] Michael Nyman: Concertos: Double Concerto For Saxophone & Cello, Harpsichord Concerto, Trombone Concerto [Kazeta]. Rusko: Gala Records, 5564874, EMI Classics, 5564874
- [89] Michael Nyman: Concertos: Double Concerto For Saxophone & Cello, Harpsichord Concerto, Trombone Concerto [CD]. Anglie: Warner Classics, 0 84750 2, Warner Classics, 50999 0 84750 2 2

- [90] Ole Olsen: Symphony No. 1/Trombone Concerto/Asgaardsreien [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-SACD-1968, 2011.
- [91] Niels Marthinsen: Snapshot Symphony [CD]. Dánsko: Dacapo, 8.226545, 2011.
- [92] Christian Lindberg Conducts Jan Sandström [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1748, 2011.
- [93] The Lindberg Extravaganza [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1878, 2011.
- [94] Allan Pettersson: Symphonies Nos 1 & 2 [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1860, 2011.
- [95] Allan Pettersson: Symphonies Nos 1 & 2 [DVD]. Stockholm: BIS Records, BIS-DVD-1860, 2011.
- [96] Trombone Fantasy [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1888, 2011.
- [97] Brain Rubbish [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-CD-1958, 2012.
- [98] Allan Pettersson: Symphony No. 6 [SACD, DVD]. Stockholm: BIS Records, BIS-SACD-1980, 2012.
- [99] Allan Pettersson: Symphony No. 9 [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-SACD-2038, 2013.
- [100] La Création du Monde [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-1640, 2013.
- [101] P. I. Tchaikovsky: Symphony No. 5/Swan Lake Suite [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2018-CD, 2013.
- [102] Tangophoria [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2108 CD, 2014.
- [103] Tangophoria [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2108 SACD, 2014.
- [104] Allan Pettersson: Symphonies Nos 4 & 16 [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2110-SACD, 2014.
- [105] Allan Pettersson: Symphonies Nos 4 & 16 [DVD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2110-DVD, 2014.
- [106] Øystein Baadsvik plays Tuba Concertos [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2005-CD, 2014.
- [107] Wilhelm Stenhammar: Serenade/Exlcelsior/Interlude From The Song [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2058-SACD, 2014.

[108] Allan Pettersson: Symphony No. 13 [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2190-SACD, 2015.

[109] Allan Pettersson: Symphony No. 14 [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2230-SACD, 2016.

[110] Transformation [CD]. Německo: GENUIN, GEN 16431, 2016.

[111] P.I.Tchaikovsky: Symphonies Nos. 4–6 [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2178-CD, 2016.

[112] Emil Jonason plays Lindberg and Golijov [CD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2188-CD, 2017.

[113] On The Waterfront [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2278-SACD, 2018.

[114] Christian Lindberg: Steppenwolf [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2308-SACD, 2018.

[115] Allan Pettersson: Symphonies Nos. 5 & 7 [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2240-SACD, 2018.

[116] Stehammar: Symphony No. 2 "Ett Drömspel" [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2329-SACD, 2018.

[117] Allan Pettersson: Violin Concerto No. 2/Symphony No. 17 Fragment [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2290-SACD, 2019.

[118] Leonard Bernstein: Symphonies [SACD]. Stockholm: BIS Records, 1 & 2 BIS-2298-SACD, 2020.

[119] Christian Lindberg: The Waves Of Wollongong [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2418-SACD, 2020.

[120] Allan Pettersson: Symphony No. 12 The Dead In The Square [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2450-SACD, 2021.

[121] Anders Eliasson: Symphonies Nos 3 & 4/Trombone Concerto [SACD]. Stockholm: BIS Records, BIS-2368-SACD, 2021.

Internetové zdroje

[1] mip. "Brent Phillips: Low Brass Methods" [online]. [baylortrombones.com](https://www.baylortrombones.com). 1.10.2021 [cit. 1.10.2021]. Dostupné z: <https://www.baylortrombones.com/trombone-methods>.

[2] mip. "Beginning Trombone Concept" [online].

[www.scribd.com](https://www.scribd.com/document/335539923/beginning-trombone-concepts?secret_password=7RxLdZhPFzPke2pMqBt2#download&from_embed). červen 2009 [cit. červen 2009]. Dostupné z: https://www.scribd.com/document/335539923/beginning-trombone-concepts?secret_password=7RxLdZhPFzPke2pMqBt2#download&from_embed.

[3] mip. "Christian Lindberg" [online]. [discogs.com](https://www.discogs.com/artist/1260950-Christian-Lindberg?noanv=1). [cit. červen 2022]. Dostupné z: <https://www.discogs.com/artist/1260950-Christian-Lindberg?noanv=1>.

[4] mip. "Christian Lindberg" [online]. [tarrodi.se/cl/](https://www.tarrodi.se/cl/index.asp?show=5). [cit. červen 2022]. Dostupné z: <https://www.tarrodi.se/cl/index.asp?show=5>.

[5] mip. "Christian Lindberg: Biography" [online]. [windsongpress.com](http://www.windsongpress.com). 15.1.2016 [cit. 16.1.2016]. Dostupné z: <http://www.windsongpress.com/brass%20players/trombone/Lindberg.pdf>

Knihy

[1] David M. Guion: A History of the Trombone. American Wind Band Series, 2010.

[2] SADIE, Stanley. a John TYRRELL. The new Grove dictionary of music and musicians. 2nd ed. New York: Grove, 2001. ISBN 15-615-9239-0.

E-mailová komunikace

Kolafová, Barbora. Master Thesis [elektronická pošta]. Message to: christian@tarrodi.se. 28.9.2021 8:47 [cit. 26.6.2022]. Osobní komunikace.

Lindberg, Christian. Master Thesis [elektronická pošta]. Message to: b.trombon@gmail.com. 28.9.2021 17:21 [cit. 26.6.2022]. Osobní komunikace.

Kolafová, Barbora. Master Thesis [elektronická pošta]. Message to: christian@tarrodi.se. 29.9.2021 13:29 [cit. 27.6.2022]. Osobní komunikace.

Kolafová, Barbora. Master Thesis [elektronická pošta]. Message to: christian@tarrodi.se. 24.3.2022 16:22 [cit. 27.6.2022]. Osobní komunikace.

Lindberg, Christian. Master Thesis [elektronická pošta]. Message to: b.trombon@gmail.com. 25.3.2022 11:10 [cit. 27.6.2022]. Osobní komunikace.

Kolafová, Barbora. Master Thesis [elektronická pošta]. Message to: christian@tarrodi.se. 20.6.2022 18:45 [cit. 21.6.2022]. Osobní komunikace